

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 71 · 27. april
Sesjonen 2021–2022

Møte onsdag den 27. april 2022 kl. 10

President: Masud Gharahkhani

Dagsorden (nr.71):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Sak nr. 1 [10:00:21]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Trygve Slagsvold Vedum, Espen Barth Eide og Marte Mjøs Persen vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Henrik Asheim.

Henrik Asheim (H) [10:00:45]: Mitt spørsmål er til arbeids- og inkluderingsministeren.

Regjeringen har sendt på høring forslag til betydelige innstramminger i adgangen til å benytte innleid arbeidskraft. Denne høringen er nå avsluttet.

Hovedregelen i norsk arbeidsliv skal være hele og faste stillinger. Det er heldigvis også tilfellet i Norge. Innleid arbeidskraft gjennom bemanningsbyråer utgjør bare 1,5 pst. av arbeidsstokken, og dette tallet har vært stabilt over tid. For å sikre at innleie skjer i ordnede former, strammet også Solberg-regjeringen inn regelverket slik at det bl.a. ble gitt lønn mellom oppdrag, og at det ikke er lov å ha mer enn 15 pst. av arbeidsstokken innleid.

Men innleie er også en svært viktig sikkerhetsventil. Utfordringen nå er ikke mangelen på bedrifter som ønsker å ansette folk, det er mangelen på nok folk med den relevante kompetansen. Derfor har også mange av høringssvarene vært svært kritiske til regjeringens forslag. Ved som hovedregel å fjerne adgangen til innleie ved arbeidsoppgaver av midlertidig karakter skapes det store utfordringer. Bransjer som industrien og reiseliv vil trenge folk, fordi det vil variere ut fra sesonger og oppdrag og anbud man vinner, hvor mye man trenger av mennesker til enhver tid.

Mitt spørsmål til statsråden er: Har det gått litt fort i svingene her? Og vil statsråden, basert på de tilbakemeldingene hun nå har fått i høringen, benytte anledningen til å forsikre IT-bransjen, byggenæringen og verftene i hennes eget valgdistrikt om at hun vil revurdere noen av forslagene?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:02:25]: Det stemmer at regjeringen har sendt ut på høring forslag om å

stramme inn mulighetene for innleie, og vi holder nå på å gå gjennom alle høringssvarene som er kommet inn.

Målet med å sende dette ut på høring er et tryggere arbeidsliv og å sørge for at arbeidsfolk får mer makt over hverdagen sin. Det er bedre for alle, fordi det gir oss et samfunn som er mer produktivt, det er mer konkurransedyktig, og det blir investert mer i ansattes kompetanse. Da er faste ansettelser bedre enn midlertidige og direkte ansettelser bedre enn innleie.

Det vi har foreslått, er en fundamental endring i styrkeforholdene på mange arbeidsplasser. Det betyr å få ned omfanget av innleie. Vi mener at det er behov for en forbudsforskrift bl.a. innenfor byggenæringen i Oslo, Viken og tidligere Vestfold, og for andre tydelige innstramminger, som mulig oppheving av adgangen til innleie ved arbeid av midlertidig karakter. Det betyr at vi vil gi innleide flere rettigheter, altså styrke retten til fast ansettelse i innleievirksomheten over en viss tid, og vi vil kvitte oss med bemanningsbedriftene som er useiøse. Det betyr videre at vi har foreslått en godkjenningsordning og en presisering av innleie og entreprise.

På den måten styrker vi det seriøse, ordnede arbeidslivet som vi vil skal kjennetegne Norge. Dette vil også gjøre det lettere å rekruttere flere av våre egne ungdommer til disse fagene som – og det er helt riktig påpekt av representanten Asheim – vi ser mangel på i mange fylker.

En del av de høringsuttalelsene som er kommet, er ganske kjente argumenter som er en del av den politiske debatten. Men vi går selvfølgelig gjennom alle høringsinstansenes svar, og vi vil legge fram forslag når vi har fått gjort dette.

Henrik Asheim (H) [10:04:25]: Jeg har stor respekt for at dette har vært på høring, og at statsråden trenger tid til å gjennomgå det, men grunnen til at jeg stiller spørsmålet nå, er at høringssvarene er ganske tydelige på at dette virker svært dårlig utredet. Det er derfor jeg spør om hastverket. Jeg er helt enig med statsråden i at vi må ha et ryddig og godt arbeidsliv, og at faste ansettelser må være målet, men hva er det høringssvarene sier at kan bli konsekvensen? Jo, det er f.eks. at flere blir fast ansatt og så permittert i lange perioder fordi det ikke er arbeidsoppgaver til dem. Det andre som kan skje, er at folk blir midlertidig ansatt. Det vil jo bety at man får en konsekvens som er den motsatte av den statsråden ønsker. Det som er situasjonen etter Solberg-regjeringens innstramming, er at folk nå er fast ansatt i bemanningsbyrået og har lønn mellom oppdrag. Hvis det endres til at man blir fast ansatt i en bedrift og permittert over lange perioder, er jo det verre for arbeidstakeren. Så mitt spørsmål til statsråden er igjen: Kommer hun nå til å revurdere noen av de mest radikale forslagene, all den tid virkeligheten der ute sier at

konsekvensen vil bli en annen enn den statsråden har sett for seg?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:05:27]: Det vi i all hovedsak foreslår, er en generell innstramming av adgangen til innleie, og det er fordi det er behov for en tydelig innstramming av den generelle adgangen til innleie fra bemanningsforetak. Vi vurderer også å oppheve adgangen til innleie ved arbeid av midlertidig karakter. Dagens mulighet til å leie inn arbeidskraft ved arbeid av såkalt midlertidig karakter skaper mange gråsoner og misbruk, og for å redusere omgåelser mv. mener vi bl.a. at innleie i utgangspunktet skal avgrenses til vikartilfeller. Utover dette bør innleie fra bemanningsforetak forbeholdes de virksomhetene som er bundet av tariffavtaler på høyt nivå. Det har vi invitert til innspill om samt til alternative tiltak som er egnet til å begrense bruken av innleie.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Henrik Asheim.

Henrik Asheim (H) [10:06:21]: Det som er utfordringen – for statsråden sa i sitt forrige svar at man så argumenter som var kjente – er svarene som er kommet med denne høringen, f.eks. fra KS. Kommunene våre ber nå regjeringen vente med dette fordi det vil skape store utfordringer med å skaffe norsk arbeidskraft, f.eks. i den flyktningkrisen vi nå er i. Vi ser også at Regelrådet – det høres kanskje ikke så bra ut, men det er ganske viktig – som altså gjennomgår de forslagene som regjeringen kommer med og ser på hvilke utslag de vil få for norsk næringsliv, mener f.eks. at det er svært kritikkverdigg at regjeringen ikke har utredet andre måter å oppnå målene sine på enn med så sterke inngrep, eller ikke har utredet hva som vil være nullalternativet, altså å la det regelverket som kom i 2019, faktisk virke. Grunnen til at jeg stiller statsråden disse spørsmålene, er at det nå er en betydelig bekymring ute i svært mange sesongbaserte bransjer for at de vil mangle tilgangen på den arbeidskraften de trenger. Mitt spørsmål blir da: Når statsråden nå har sjansen, vil hun signalisere at hun ikke nødvendigvis er låst til de løsningene som er sendt ut i høringen?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:07:29]: Den mangelen på arbeidskraft som vi ser i enkelte bransjer – både sesongarbeid og innenfor en del av f.eks. ISO-fagene, som er viktig for norsk verftsindustri – har vi fått nettopp med den adgangen som har vært til nå. Det har ikke løst den utfordringen, og jeg tror ikke noe på at det nødvendigvis vil gjøre saken bedre at vi fortsetter som før. Når vi vil gjøre dette, handler det også om at vi vil at likebehandlingsreglene skal gjelde for innleie fra be-

manningsforetak. Det betyr f.eks. at lønns- og arbeidsvilkår skal være de samme for innleide som de som er ansatt direkte i virksomheten. Den norske modellen, som jeg mener det er viktig å ta vare på, er viktig fordi den sikrer produktivitet, den sikrer like konkurransevilkår, og ikke minst vil det hjelpe på å rekruttere norsk ungdom til å ta yrke innenfor disse områdene, hvor vi trenger arbeidskraft.

Presidenten: Anna Molberg – til oppfølgingsspørsmål.

Anna Molberg (H) [10:08:43]: En juridisk vurdering levert i høringsrunden fra et av Norges fremste advokatfirmaer innen arbeidsrett konkluderer med at regjeringens forslag til innstramminger i innleieregelverket er i strid med EØS-avtalen. Vikarbyrådirektivet krever at innstramminger ikke må være for inngripende, og de må være nødvendige. Rapporten sier at regjeringen ikke har tatt hensyn til at det allerede er innført restriksjoner på innleie i 2019, og likebehandlingsprinsippet, som ble innført i 2013, har styrket rettighetene til vikarer fra bemanningsforetak. Derfor er regjeringens forslag for inngripende og «fremstår derfor prematurt» og vil «kunne føre til flere midlertidige ansettelser og mer entreprise».

Opplever statsråden at det er gjort forsvarlige vurderinger opp mot EØS-avtalen før forslagene ble sendt på høring, eller står vi her overfor et forslag som bryter med EØS-retten?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:09:38]: Et slikt tiltak som vi nå gjør, er begrunnet i grunnleggende hensyn som EØS-avtalen og EØS-retten anerkjenner, herunder også vern av vikarer, krav til sikkerhet og helse på arbeidsplassen og behovet for å sikre et velfungerende arbeidsmarked og forebygge misbruk. Vår vurdering er at et slikt bransjemessig og geografisk avgrenset forbud som vi foreslår her, er i tråd med EØS-avtalen.

Når det gjelder likebehandlingsreglene, er det jo slik at bemanningsforetak, altså arbeidsgiver, skal sørge for at utleide arbeidstakere når det gjelder visse rettigheter, minst sikres de vilkår som ville kommet til anvendelse dersom arbeidstaker hadde vært ansatt hos innleier for å utføre samme arbeid. Dermed mener jeg at de forslagene som vi har sendt ut på høring, er godt begrunnet.

Presidenten: Anna Molberg – til oppfølgingsspørsmål.

Anna Molberg (H) [10:10:41]: Jeg takker for svaret. Den samme juridiske vurderingen peker også på at arbeidsmiljøloven kun åpner for et forskriftsbestemt forbud mot innleie dersom viktige samfunnshensyn tilsier det. Regjeringen har foreslått å bruke denne hjemme-

len for å forskriftsfeste forbudet. Rapporten viser også her til innstrammingene som ble gjort i 2019, og disse har ikke fått tid til å virke. I tillegg innrømmer departementet også selv i høringsnotatet at innleieandelen har gått ned de siste to årene, og at dette delvis skyldes de innstrammingene vi gjorde i 2019. Rapporten konkluderer med at regjeringens forslag er forhastet og ikke godt nok begrunnet i vilkåret om nettopp viktige samfunnshensyn. Mener statsråden at regjeringen har tilstrekkelig hjemmel til å forskriftsfeste dette forbudet mot innleie?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:11:35]: Enkelte næringer, og særlig innenfor enkelte geografiske områder, har høy andel innleie, og situasjonen i bygg og anlegg viser at inn- og utleie har utviklet seg til å bli et omfattende marked, hvor innleie av bl.a. utenlandsk arbeidskraft har blitt en permanent del av virksomhetens bemanningsstrategi. Det er en uheldig utvikling, som viser at det er mulig å praktisere dagens innleieregler på en uønsket måte. Det må derfor grunnleggende endringer til for å snu denne utviklingen og sørge for at regelverket er i tråd med hvordan vi ønsker at norsk arbeidsliv skal være.

I det forslaget som vi har sendt ut, er det fortsatt muligheter for innleie når det er behov for det osv. Det er forbud i et geografisk virkeområde, som er Oslo, Viken og tidligere Vestfold, og det er fordi dette området vurderes å utgjøre en felles arbeidsmarkedsregion, og det er der problemet er størst.

Presidenten: Emma Watne – til oppfølgingsspørsmål.

Emma Watne (R) [10:12:58]: Regjeringen har lovet en storrengjøring i arbeidslivet. Det er bra. Tiltak mot innleie fra bemanningsbransjen er et sentralt virkemiddel i den storrengjøringen. Forutsigbart nok har arbeidsgiversiden, med NHO i spissen, gått hardt ut for å stoppe forslagene regjeringen har sendt ut på høring. Fagbevegelsen er opptatt av at regjeringen står fast. LO har krevd ytterligere tiltak i høringssvar, som et tydelig skille mellom innleie og entreprise og sterkere rett til fast ansettelse. Kan statsråden garantere at regjeringen ikke vil gi etter for presset fra arbeidsgiversiden og vane ut forslaget som er sendt på høring? Vil kravene fra fagbevegelsen tas til følge i forslaget regjeringen sender til Stortinget?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:13:54]: Som jeg også sa i mitt første svar, går selvfølgelig regjeringen gjennom alle høringsinnspillene som har kommet, både fra arbeidsgiversiden, arbeidstakersiden og andre som har sendt innspill. Det skal vi gå seriøst gjennom

før vi endelig konkluderer. Det vil være viktig. Men som vi har argumentert for, mener jeg at de forslagene som vi har sendt ut på høring, er godt begrunnet i utgangspunktet. Målet er et tryggere arbeidsliv, der vi skal sørge for at arbeidsfolk får mer makt over sin egen hverdag. Som jeg har sagt flere ganger fra denne talerstol: Det gjør vi fordi det gir oss et samfunn som er bedre for oss alle sammen, fordi det gir oss et samfunn som er mer produktivt og mer konkurransedyktig, og ikke minst blir det investert i hver enkelt ansattes kompetanse. Dette er noe vi har gått til valg på og står for. Så derfor har vi både sendt dette ut på høring og vil følge det opp i en proposisjon til Stortinget.

Presidenten: Emma Watne – til oppfølgingsspørsmål.

Emma Watne (R) [10:14:59]: I sin 100-dagersplan lover Arbeiderpartiet å legge fram forslag om å forby innleie som fortrenger faste ansettelser. Det er et godt sted å starte å stanse bemanningsbransjen på byggeplasser på deler av Østlandet, hvor det er dokumentert et stort omfang av innleie – det er gjerne der dokumentasjonen har vært best. Samtidig er det ingen tvil om at innleie fortrenger faste ansettelser i andre deler av byggenæringen, andre steder i landet og i andre bransjer. Vurderer regjeringen å utvide det foreslåtte forbudet mot innleie til andre områder?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:15:39]: I forslaget som vi har sendt ut på høring, har vi foreslått et forbud i et mulig geografisk område, som er Oslo, Viken og Vestfold. Vi har fått noen innspill på dette, så det skal vi selvsagt gå gjennom.

Jeg har lyst til å presisere at det som ligger i forslaget vårt, er også en generell innstramming av adgangen til innleie. Det er behov for tydelig innstramming i den generelle adgangen til innleie fra bemanningsforetak, og vi vurderer også å oppheve adgangen til innleie ved arbeid av midlertidig karakter. Dagens mulighet til å leie inn arbeidskraft som er av såkalt midlertidig karakter, skaper mange gråsoner og misbruk. Derfor er det en av de tingene som vi ser på. Vi vil også tydeliggjøre grensen mellom innleie og entreprise. Vi har foreslått en ny bestemmelse som nærmere angir grensen mellom innleie og entreprise. Innstramminger i innleieregelverket kan innebære økt omgåelse av ... (Presidenten avbryter.) – Det går så fort i dag!

Presidenten: Tiden er ute.

Emma Watne – til siste oppfølgingsspørsmål.

Emma Watne (R) [10:16:45]: Akkurat som statsråden nå svarte meg, vil man sannsynligvis, når man strammer inn innleiereglene, bli møtt med omgåelser

av regelverket. Vi ser allerede i dag massiv omgåelse av det regelverket som allerede eksisterer.

De utspillene vi har sett gjennom media og hørings-svar, er i praksis dårlig skjulte trusler fra NHO og arbeidsgiversiden om at de vil finne måter å omgå lover og regler på i framtiden. Hva vil statsråden gjøre for å slå ned på disse omgåelsene, slik at strengere regler ikke bare blir fine ord på papiret?

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:17:29]: Som jeg sa i sted, foreslår vi en bestemmelse som tydeliggjør og angir grensen mellom innleie og entreprise. Dersom det innebærer en økt risiko for omgåelse av innleieregelverket, der innleie betegnes som entreprise eller bemanningsentreprise, bør jo loven tydeliggjøre grensene bedre enn det den gjør i dag. Vi har bl.a. sett hen til det forslaget fra flertallet i Fougner-utvalget, som allerede har vært på høring, i det forslaget som vi har sendt ut. Det er klart at blir denne loven vedtatt, slik som den er sendt ut på høring, skal det også følges opp av de tilsynsmyndighetene vi har, bl.a. Arbeidstilsynet, som følger opp eventuelle brudd på loven.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:18:39]: Mitt spørsmål går til finansministeren.

Før valget fikk vi vite at det var vanlige folks tur. Det vi nå har lært, er at det var vanlige folks tur til å få lommeboken tømt. Mens staten flommer over av inntekter og setter stadig nye rekorder på hvor mye man soper inn fra måned til måned, blør lommebøkene til vanlige folk og bedrifter. VG møtte for noen dager siden tre familier på Raufoss som merker hvor trangt det er blitt. Beregninger viser at en gjennomsnittsfamilie vil få økte utgifter på ca. 50 000: Det er strøm, drivstoff, mat og renter – og andre ting går også opp. Som en av dem sier:

«Vi føler oss litt lurt av «Vedumen». Hvis bensinen gikk opp til 20, da skulle de slå i bordet. De sier det er vanlige folks tur. Han har jo lurt oss.»

Før valget sa Senterpartiet at man ikke kunne sitte i en regjering som fikk bensin- og dieselpriiser på over 20 kr per liter. Vi har hatt over 27 kr, og i tillegg har man økt avgiftene på drivstoff.

Også næringslivet blør kraftig. Alle snakker om stabile rammevilkår for næringslivet, men det er langt fra det nå. Steintransport AS holder til i Kragerø. De driver med tung masseforflytning, de driver med vann- og avløpsrehabilitering. De har 50 årsverk pluss innleid personale. De kan altså få ekstraavgifter på diesel på 5 mill. kr, i tillegg kommer det lønnsøkninger på nesten 1 mill. kr. De frykter for framtiden, og de frykter for arbeidsplassene. Hvordan kan Senterpartiet og regjering-

en forsvare at oljelandet Norge ikke løfter en finger for å hjelpe bilister og næringsliv, når Sverige kutter avgifter og greier det?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:20:40]: Hvis man skal gå inn og se på tallene for en vanlig familie, er det viktig å gå konkret gjennom tallene. Hvis man ser på lønnsoppgjøret slik det foreligger nå, har man en ramme på rundt 3,7 pst. La oss da ta en familie som sitter med en inntekt på 1 mill. kr. Hvordan slår det ut? Jo, med 3,7 pst. får en 37 000 kr mer, det er punkt nr. én. Hvis man da tar gjennomsnittet av renteøkningen som er beregnet for i år, er det ca. 13 000 kr for en familie som har 3,4 mill. kr i gjeld. Det er cirka renteveksten. Hvis vi i tillegg legger på de økte kostnadene for strøm, drivstoff og mat og ser på regnestykket, hva er da regnestykket? Da vil en snittfamilie sitte igjen med ca. 14 700 kr mer til å dekke andre utgifter.

Noe av det viktige med den norske modellen er at vi har en sterk fagbevegelse og sterke næringslivsorganisasjoner som har ansvarlige og gode lønnsoppgjør. Det gjør at vi selv etter tre store kriser, som vi nå er inne i – først koronakrisen, så råvarekrisen, så den forferdelige krigen vi nå ser – ligger tallene an til at en vanlig familie får reallønnsvekst i år. Det er bra at norske familier også i denne krisen kan regne med at de får lite grann mer til å betale andre utgifter enn renter, drivstoff, mat og strøm. Det er denne regjeringenes mål at arbeidsfolk rundt omkring i Norge skal oppleve at regjeringen hele tiden jobber for at de som går på arbeid, de som er i aktivitet, skal få en bedre hverdag.

Så er det en ting til, og det er at ganske mange flere er i arbeid. Det som tallene viser nå, er at i løpet av dette året kan det bli ca. 70 000 flere som kommer i jobb. For dem blir velstandsøkningen helt reelt mye bedre. Noe av den viktigste jobben vi gjør – både dere i Stortinget og vi i regjering – er å sørge for at flere kommer i jobb, at flere får trygghet for jobben sin, og at folk får reallønnsvekst i en veldig urolig tid.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:22:42]: Det er svært lite sannsynlig at det vil dekke inn for de økte kostnadene, og det viste også den økonomen som har gått gjennom dette regnestykket.

Det er bra at Norge har lav arbeidsledighet, og det er viktig at det fortsetter, men spørsmålet er hvor lenge det fortsetter hvis ikke regjeringen har tenkt å gjøre noen ting for næringslivet. Veldig mange bedrifter sliter nå innenfor transportsektoren, bakerier, og innenfor industrien har man store utfordringer, det er strømregninger som er skyhøye. Man har ikke gjort noen ting for å gi støtte til næringslivet. Lønnsoppgjøret er selvfølgelig kostbart, og vi ser at alle bedrifter som er avhengig av drivstoff, nå roper varsku om hva som kan skje. Man

opplever dyrere innsatsvarer, og dette kommer for mange bedrifter på toppen av en koronakrise der man har tapt veldig mye penger.

Hvor lenge skal regjeringen sitte og se på at næringslivet nå går inn i en veldig alvorlig situasjon der mange arbeidsplasser kan gå tapt, og der man også svekker økonomien til helt vanlige folk?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:23:44]: Premisset i spørsmålet er helt feil, at regjeringen sitter og ser på. Vi har tett dialog med næringslivet, vi gjør tiltak for å sikre næringslivet. Og virkelighetsbeskrivelsen til Listhaug, at det i sum nå er mange flere bedrifter enn tidligere som kan gå over ende, er heldigvis heller ikke riktig. Det er veldig dramatisk for de firmaene som går konkurs, og det er selvfølgelig et mål at en skal hjelpe flest mulig, men hvis vi ser på konkurstallene hittil i år, er det 851 innen uke 15. Det er 2022-tallene. Hvis vi går tilbake til 2019 – året før pandemien og et år da Fremskrittspartiet satt i regjering – var samme tall på samme tidspunkt 1 223.

Så tross den voldsomme krisen vi er inne i, er det færre bedrifter som går konkurs nå. Regjeringen følger situasjonen ekstremt nøye, og noe av det viktigste vi gjør, er bl.a. at vi har sterke fagbevegelser og sterke næringsorganisasjoner som finner gode løsninger sammen, og at vi fører en økonomisk politikk som gjør at det er trygt, stabilt, og at vi demper de store utslagene vi ser rundt oss i verden, som er krevende for alle.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Hans Andreas Limi.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:25:01]: Regjeringen varslet i sin tilleggsinnstilling til statsbudsjettet for 2022 at CO₂-avgiften skal økes til 2 000 kr per tonn innen 2030, dvs. nesten en tredobling. Flertallet i Stortinget har sluttet seg til det, og finansministeren har gjentatt dette budskapet ved ulike anledninger. Allerede i 2022 ble avgiftene økt med 22 pst.

Kan finansministeren redegjøre for hvilken konsekvens en tredobling av CO₂-avgiften vil få for pumpeprisen på bensin og diesel, og hva det vil innebære av økte utgifter for både næringstransport og privatbilister?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:25:41]: Det Senterpartiet og Arbeiderpartiet er opptatt av når vi skal klare å få ned norske klimagassutslipp, er at folk som har vanlig inntekt, som tjener 500 000–600 000 kr, skal oppleve at de gjennom omstillingen også sitter igjen med bedre kjøpekraft. Jeg tror noe av det skumleste i klimapolitikken er hvis folk flest opplever at dette går ut over hverdagen deres, for da vil støtten til det gå ned.

Det er det som også er veldig bra med årets tall, at selv i denne krisen ser det ut til at vi har reallønnsvekst. I 2016 var det reallønnsnedgang. Det ser ut som at mange av grunntallene kan gå godt.

I avgiftspolitikken var det regjeringen gjorde da vi kom inn, at vi redusere elavgiften, vi reduserte trafikkforsikringsavgiften, vi reduserte veibruksavgiften, vi økte pendlerfradraget, og vi satte ned ferjeprisene – nettopp for å gjøre tiltak som kunne hjelpe folk i hverdagen. Vi satte ned skattesatsene på en måte som gjorde at folk som hadde lavere eller middels inntekt, opplever et lavere skattetrykk når Senterpartiet og Arbeiderpartiet styrer, enn da Høyre og Fremskrittspartiet styrte.

Presidenten: Hans Andreas Limi – til oppfølgingsspørsmål.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:26:45]: Jeg fikk ikke noe svar på mitt spørsmål om hva denne tredoblingen betyr, hva den betyr for bensin- og dieselpriene fremover. Finansministeren viste til at veibruksavgiften ble justert ned ved årsskiftet. Den ble satt ned, men i sum økte avgiftene på CO₂, for det var ikke en 100 pst. kompensasjon. Fremskrittspartiet fikk i regjering gjennomslag for at økt CO₂-avgift skulle kompenseres 100 pst. ved redusert veibruksavgift, altså krone for krone. Kan finansministeren garantere at veibruksavgiften fremover, de neste tre årene, blir redusert krone for krone, tilsvarende økt CO₂-avgift?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:27:33]: Det som er litt interessant nå, er at det partiet som kritiserte meg mest for å redusere veibruksavgiften og elavgiften, var Høyre, Fremskrittspartiets mest foretrukne samarbeidspartner. Jeg merker også i dag at det er litt utfordringer i relasjonene.

I vårt skatte- og avgiftsopplegg kommer vi til å lage et opplegg der folk som har vanlige og middels inntekter, i sum får lavere skatter og avgifter. Vi har sagt, når det gjelder både elavgift og drivstoffavgifter, at det er et mål for regjeringen at vi skal kutte. Det har vi også gjort – om representanten ser på summen av det vi gjorde på elavgift – et kraftig kutt. Det var helt nødvendig; det var helt riktig. Det var også helt rett av oss å kutte i veibruksavgiften sånn vi gjorde, for vi mente det hadde en dempende effekt og gjorde det enklere for folk som er avhengig av bilen rundt omkring i Norge.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål. Jeg har grunn til å tro at statsråden kan bli stående på plassen sin.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:28:38]: Det er helt riktig.

Gjennom de siste tiårene har de økonomiske og sosiale forskjellene i Norge økt. De rikeste drar ifra, og formuen konsentreres på stadig færre hender. Samtidig er det flere som sliter med å få endene til å møtes. 115 000 unger vokser i dag opp i fattige familier. Når forskjellene blir for store, svekkes også tilliten i samfunnet. Det bør særlig være et tankekors når vi nå har gått ut av en pandemi hvor håndteringen var fullstendig avhengig av nettopp den sterke tilliten som vi har i Norge. Det er også viktig med tillit og sterke fellesskap i mer usikre tider, nå som vi opplever krig i nærområdet og økende priser på viktige varer.

I går kom koronakommisjonens rapport. Den viste oss at koronakrisen har økt ulikhetene i Norge. Lavinntektsgrupper og innvandrere er de som har tapt mest. Samtidig fikk Norge i den samme perioden flere titalls nye milliardærer. Kommisjonen skriver:

«Det vil kreve langsiktig innsats å rette opp disse skjevhetene, og hindre at pandemien fører til varig dypere skillelinjer i det norske samfunnet.»

De store forskjellene er et samfunnsproblem. Hvilke tiltak vil regjeringen komme med i revidert nasjonalbudsjett om tre uker som vil bidra til å redusere forskjellene i Norge?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:30:14]: Det er en utrolig viktig problemstilling representanten Kaski nå løfter, for noe av limet i Norge er at det er små forskjeller. Selvfølgelig er det viktig for de familiene som har det dårlig, som er fattige, men det er viktig for oss alle. Vi har merket i møte med koronakrisen hvor viktig det var at Norge er et samfunn med høy tillit. Jeg tror noe av limet for tilliten er små forskjeller. Vi merker også nå at det er mindre konflikter i Norge enn i mange andre land. Igjen tror jeg noe av grunnen til det er mindre forskjeller.

Den største nøkkelen til å få ned forskjellene er å få flere i arbeid. Det som egentlig er ganske utrolig etter de tre krisene vi har vært igjennom, og er midt inne i, er at det aldri noensinne har vært så mange mennesker i jobb i Norge som det er i dag. Det har aldri før, noen gang, vært flere folk i Norge som kan gå på arbeid i morgen, enn det er nå. Det er helt fantastisk. Og når det gjelder det å få flere folk i arbeid, bort fra en mottakerrolle, inn i en bidragsrolle, er det viktigste verktøyet et velorganisert og godt arbeidsmarked. Så er det disse mer målrettede tiltakene, som ofte er mer lapping, men som selvfølgelig også kan være til hjelp, men det er arbeidsmarkedet som er det viktigste.

Så er det noen tiltak som Kari Elisabeth Kaski og Senterpartiet og Arbeiderpartiet ble enige om i budsjettet, som vi mener er riktige. Vi har en del universelle goder. Vi mener at det er et mål at f.eks. barnehagepriser, den

typen priser, ikke skal bli for høye. Det blir gratis SFO for førsteklassinger fra høsten, og det har blitt bevilget noe til tannhelse. Det er mange av den typen enkelttiltak som er bra, som er rett, men det aller viktigste, og det som er aller mest positivt nå, er at yrkesdeltakelsen er på vei opp, og at aldri før har flere vært i jobb. Det er jobb nummer én: sørge for at vi får enda flere i jobb, for det er best for dem som får jobb, og det er best for oss alle.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:32:11]: Jeg takker for svaret. Selv om flere er i arbeid, går forskjellene fortsatt opp i Norge. Det trengs en forsterket innsats både på kort og på lang sikt for å klare ikke bare å forhindre forskjellsveksten, men også å snu kurven og få ned forskjellene. Derfor etterspør jeg hvilke konkrete tiltak som kommer fra regjeringen framover, som vil forsterke den innsatsen.

I Norge merker vi nå også de økte prisene på både mat og energi. Vi vet også at det er særlig de som har minst, som merker det kraftigst. Regjeringen har brukt mye tid de siste ukene på å advare mot økte offentlige utgifter for å unngå økt inflasjon og renteheving, enda man vet at økte renter vil treffe sosialt skjevt. Vi har andre alternativer: Økte skatter for landets rikeste vil dempe presset i norsk økonomi, og det vil også ha langt bedre fordelingsvirkninger enn økte renter på folks boliglån.

Vil regjeringen komme med et forslag for å øke skattene for landets rikeste?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:33:19]: Noe av det som er bra med Norge, er at vi vanligvis behandler budsjett bare to ganger i året – hovedbudsjettet og så en liten revidering om våren. Nå har det blitt litt for mange runder i løpet av året, og vi må prøve å komme oss tilbake til normalen så fort som mulig. Det tror jeg er bra for alle. Noe som også er bra, er at det er stabilitet i skattesatsene, at vi vedtar dem én gang i året. Hvis vi gjør for mange endringer av skatter og avgifter i løpet av året, blir det veldig dyrt og uforutsigbart for private næringsdrivende og enkeltpersoner, og det blir også økte offentlige utgifter. Så hovedvalgene når det gjelder skatter og avgifter, må vi ta i forbindelse med de ordinære statsbudsjettene, og jeg håper det er mulig å få til gode løsninger sammen med SV også til høsten.

Noe av det vi sammen sørget for i fjor høst, har ført til at alle som har lavere inntekt enn 750 000 kr, nå opplever at de får lavere skatt. Alle som har høyere inntekter, bidrar litt mer. Vi gjorde også mange geografiske grep. Så summen av de tiltakene vi gjorde i forbindelse med statsbudsjettet, ga en bedre sosial og geografisk fordeling. Så vi må jobbe sammen steg for steg.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Kirsti Bergstø.

Kirsti Bergstø (SV) [10:34:28]: Jeg vil gjerne følge opp med et spørsmål til arbeidsministeren. De økonomiske forskjellene har økt over tid, og de som har minst, rammes hardest. I Hurdalsplattformen står det at «Fattigdom skal reduseres, særlig den som rammer barnefamilier.» Det er en veldig viktig målsetting når vi vet at det er 115 000 unger som vokser opp i vedvarende lavinntekt, og at det er en voldsom belastning å leve i fattigdom, med stress, uforutsigbarhet og utilstrekkelighet. Det går ut over den omsorgen man som foreldre skal gi til sine barn, og det legger en voldsom belastning på hverdagen. I går kom koronakommisjonens rapport, hvor det står at de økonomiske og sosiale forskjellene har vokst. Da lurer jeg på hva slags initiativ vi kan forvente at statsråden skal ta for å bekjempe økonomiske og sosiale forskjeller.

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:35:45]: Representanten stiller et veldig viktig spørsmål. Det har over tid vært en utvikling med økende ulikhet, både økonomisk og sosialt, i Norge. Regjeringen vil føre en politikk som reduserer forskjeller og ikke forsterker dem. Som finansministeren sa, er de viktigste grepene for å redusere forskjeller å få folk i arbeid, ha universelle og gode velferdsordninger og å ha en mer rettferdig og omfordelende skattepolitikk, som man har vært inne på. Det viktigste for å redusere fattigdom, også i barnefamilier, er å få flere i arbeid. Arbeidslinjen står veldig sentralt i regjeringens innsats mot barnefattigdom.

Over halvparten av barna i lavinntektsgruppen har innvandrerbakgrunn, og et godt integreringsarbeid er avgjørende for å hjelpe foreldrene inn i arbeid og løfte familiene ut av lavinntekt.

Presidenten: Kirsti Bergstø – til oppfølgingsspørsmål.

Kirsti Bergstø (SV) [10:36:48]: Jeg deler statsrådens syn på arbeid og om en offensiv for å ha folk i arbeid, men også de som må ha inntekten sin fra andre steder, må kunne leve av den inntekten. Jeg la merke til særlig ett område som jeg vet statsråden kjenner veldig godt fra sitt virke som ordfører i Bergen, men som ikke ble nevnt, nemlig økte sosialhjelpssatser. I statsrådets vaker hjemby har byrådet etter initiativ og press fra SV vedtatt å øke satsene på økonomisk sosialhjelp, og det har gitt veldig gode resultater på den måten at folk får mer oversikt over sin situasjon. Har man lite, er det veldig viktig å kunne planlegge, og fattigdomsstresset blir redusert. Da lurer jeg på om statsråden mener at den politikken hun selv har ført som ordfører i Bergen, er en god politikk for å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i resten av landet.

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:37:47]: I Bergen er også noe av det viktigste vi gjør, å sørge for utvikling av arbeidsplasser og å få folk i arbeid. Så er det slik at sosialtjenesteloven gir rett på økonomisk stønad fra kommunen til personer som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller gjennom økonomiske rettigheter i andre ordninger. Det er veldig viktig for dem det gjelder. Det er klart at kommunene har en selvstendig plikt til å sørge for at de satsene som blir utbetalt, passer til de forholdene som er lokalt, og at det foretas en skjønnsmessig og individuell vurdering ved utmåling av stønader etter sosialtjenesteloven. Det ønsker jeg å presisere, og jeg mener det er særlig viktig at kommunene er klar over dette i en situasjon der vi nå har økte utgifter til nødvendig livsopphold.

Presidenten: Kirsti Bergstø – til oppfølgingsspørsmål.

Kirsti Bergstø (SV) [10:38:50]: Det er positivt at statsråden framhever fellesskapsløsninger og velferd som så viktig for å bekjempe forskjeller. Det er nettopp det at vi har en velferd som skal dekke våre behov, som gjør at vi kan stå mer likt i vårt samfunn. For de fleste av oss er møtet med velferden et møte med Nav. For de aller fleste av oss er det også et godt møte, men vi har sett en trygdeskandale – en Nav-skandale – der mange har blitt uriktig dømt for trygdemisbruk. Det er behov for både opprydning og oppreisning for dem som har blitt utsatt for det. Statsråden har tidligere sagt at ordningene for erstatning fungerer godt, men når vi ser at mange ikke får erstatning eller får veldig lite til tross for at man er fengslet uriktig, lurer jeg på om statsråden fremdeles mener at oppreisningen er god nok i dag.

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:39:50]: Det er ingen tvil om at skandalene vi har sett knyttet til dette, har vært belastende for dem som har opplevd det, og vi må sørge for at vi får ryddet opp på en god måte. Noe av det jeg mener er viktig at vi gjør, og noe jeg vet også SV deler oppfatningen om, er nemlig at vi må ha en tillitsreform i Nav som gjør at vi kan stole på den fagligheten og kompetansen som mange av Navs ansatte har.

Til spørsmålet: Dette er med respekt å melde under justisministerens ansvarsområde, så jeg skal være litt forsiktig med å gå inne i det som handler om erstatning. Heldigvis har man sørget for å tilbakebetale det som man har blitt gjort skyldig i, også med renter. Jeg gjør det jeg kan for at vi skal unngå at noe liknende skjer igjen i framtiden, og det er den viktigste jobben jeg har innenfor dette området.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Ola Elvestuen (V) [10:41:07]: Jeg har et spørsmål til klima- og miljøministeren.

Norge har meldt inn til FN et klimamål på 50–55 pst. reduksjon innen 2030, og det er juridisk forpliktende. Vi har også en klimaavtale med EU om hvordan dette skal gjennomføres, som dekker hele den norske økonomien. Den ble inngått av forrige regjering – heldigvis; jeg er ikke sikker på om dagens regjering ville ha inngått en slik avtale.

Så har også regjeringen i Hurdalsplattformen satt et mål om 55 pst. reduksjon i Norge innen 2030. Venstre har det samme i sitt program og er enig i dette. Men her begynner også forvirringen: Hva innebærer egentlig dette målet?

I et intervju med E24 den 6. april sammenlignet statsråden målet til regjeringen med Danmarks mål om 70 pst. reduksjon innen 2030. Det er riktig: Danmark har satt seg et mål som går utover den forpliktelsen de har under Parisavtalen sammen med EU. Forskjellen er at i Danmark er det 70-prosentmålet vedtatt i Folketinget, det er skrevet inn i deres klimalov, og det forhandles aktivt om hvordan det skal gjennomføres.

Når det gjelder det norske 55-prosentmålet som regjeringen går inn for, er det større usikkerhet om hva det innebærer. Statsråden har i intervjuer kalt det et omstillingsmål, det er omtalt som en ambisjon. Da er mitt spørsmål: Hva er egentlig regjeringens 55-prosentmål om utslippskutt innen 2030? Hvordan tenker regjeringen at dette skal gjennomføres? Og hvordan har de tenkt å gjennomføre det i samarbeid med Stortinget?

Statsråd Espen Barth Eide [10:42:59]: Dette er et viktig spørsmål, og jeg takker representanten Elvestuen for å ha stilt det.

Det er en helt presis gjennomgang av historikken her. Det stemmer at Norges innmeldte mål til FN, som ble innmeldt av forrige regjering og støttet av et stort flertall på Stortinget, og som også er tatt inn i klimaloven, sier 50–55 pst. i nært samarbeid med EU, herav bruk av bl.a. kvotesystemet i EU. Det er det som er Norges offisielle mål ut til verden. Det består, det jobber vi sammen med Stortinget for å gjennomføre, og det kommer til å bli mange møtepunkter i gjennomføringen av det målet, f.eks. med tanke på kommende statsbudsjett. Der har vi også sagt at vi nå framover skal ha en klimabudsjettering, hvor vi skal dokumentere hvilke grep vi gjør for å få til hvilke utslipp, og hvordan de fordeler seg over tid.

Så har regjeringen i Hurdalsplattformen, i tillegg til og på toppen av det målet – kompatibelt, men på toppen – sagt at vi setter oss et mål om 55 pst. i hele den norske økonomien. Det betyr at samtidig som vi bruker kvotesystemet som det viktigste virkemiddelet i det vi kaller kvotepliktig sektor, vil vi også åpne for tilleggsvir-

kemidler. Vi vil altså ikke la den halvparten av økonomien som er i kvotepliktig sektor, altså tyngre industri m.m., overlates utelukkende til kvotemarkedet – vi vil også sørge for at en del innovasjon og nyskaping skjer i Norge, for vi tror det er bra for videreutviklingen av en grønn, framtidsrettet norsk industri. Så det er altså et mer ambisiøst mål.

Jeg har også helt riktig beskrevet det som et omstillingsmål. Dette er et mer krevende mål enn det målet som er lovfestet i klimameldingen, og det er noe regjeringen ønsker å gjennomføre som et nasjonalt mål. Der har jeg sammenlignet med både Danmark, Tyskland og andre – særlig nordeuropeiske – land i EU som legger et nasjonalt mål på toppen av det de formelt er forpliktet til gjennom innberetningen til FN.

Ola Elvestuen (V) [10:45:05]: Jeg hører fortsatt bare et ønske og en ambisjon, ikke en plan – en direkte gjennomføringsplan for hvordan man skal få dette til, for det er jo det som er avgjørende for at vi skal komme dit. Jeg er urolig også på andre områder, for vi skal jo dekke alle områder av økonomien. Det ligger også i avtalen med EU. Vi har bl.a. et utslipp på 1,2 millioner tonn fra arealbruksendring som vi også er forpliktet til å redusere. I forrige uke la OECD fram en statusrapport om Norges innsats for klima og miljø. Et av kritikkpunktene i denne er knyttet til Norges arealbruk. Bit-for-bit-nedbygging av urørt natur til landbruk, skogbruk, utbygging av veier og bebyggelse fører til at antallet truede arter øker. Samtidig har vi en kommunalminister som vil tillate nedbygging av strandsone, myr og kulturminner. Er statsråden enig i at vi kan slippe opp i dette regelverket?

Statsråd Espen Barth Eide [10:46:15]: Dette er egentlig to spørsmål. Først er det hva vi gjør for å gjennomføre kuttene i kvotepliktig sektor. Der vil jeg si at det ikke minst er olje- og gassproduksjonen, der vi må gjøre det bransjen selv har sagt og allerede er blitt enige med Stortinget om – å kutte halvparten av utslippene innen 2030. Da gjør de sin del av jobben. Så er det tyngre industri, altså prosessindustri, hvor man har veldig mange store enkeltpunktutslipp. Der vil f.eks. overgang fra naturgass til hydrogen, mer elektrifisering og det å erstatte fossile reduksjonsmidler med ikke-fossile – enten det er inerte anoder, som det heter, eller hydrogen f.eks. – kunne gi betydelige muligheter for store terskelkutt.

Når det gjelder arealbruk, mener jeg at det er en helt sentral del av dette. Der synes jeg OECD-rapporten sier veldig mye klokt og fornuftig om at vi må ha en strammere naturbrukspolitikk, men det kan også gjøres mer desentralisert enn i dag.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Sveinung Rotevatn.

Sveinung Rotevatn (V) [10:47:36]: Eg vil gjerne stille eit oppfølgingsspørsmål til finansministeren.

Finansministeren snakka i mars også om klimamålet og sa på Politisk kvarter at han håpa vi når klimamålet. Så utdjupa han seinare på NRKs Debatten at det ikkje var så viktig for han personleg om ein nådde klimamålet eller ikkje. Vi har eit gjeldande klimamål som er godt beskrive av klima- og miljøministeren, og vi har ein gjeldande klimaplan for å nå det. Det viktigaste verkemiddelet i den planen var ei tredobling av CO₂-avgifta. Det var finansministeren, i eigenskap av opposisjonspolitiskar, sterkt imot, men no, når eg høyrer på klima- og miljøministeren, kan eg ikkje tolke han på nokon annan måte enn at ein no skal gjere endå meir. Då er spørsmålet om finansministeren er for å auke CO₂-avgifta endå meir framover og ikkje minst innføre ho i dei sektorane der ein i dag har fritak, nemleg kvotepliktig sektor, for no seier klima- og miljøministeren på talarstolen at vi treng tilleggsverkemiddel for industrien på land. Den har ikkje nasjonal CO₂-avgift i dag, og om ein skal kutte 55 pst. der, er det vanskeleg å sjå korleis ein skal gjere det utan å innføre ei slik avgift.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:48:43]: Det som er viktig for Senterparti–Arbeiderparti-regjeringen, er at vi skal føre en klimapolitikk som ikke bidrar til økte sosiale og geografiske forskjeller. Når jeg hører på Venstre, virker det ofte som man har glemt den dimensjonen. Derfor var det viktig for oss da vi økte CO₂-avgiften i fjor høst, at man gjorde tiltak som f.eks. redusert veibruksavgift, gjorde noe med kuttet i pendlerfradraget, at vi fikk kuttet i ferjepriser og sørget for at man ikke gjorde at transportkostnadene for folk som er helt avhengig av transport, gikk opp på den måten som Venstre hadde lagt opp til i sitt alternative budsjettforslag. Det er ikke noe ønske eller noe mål for Senterparti–Arbeiderparti-regjeringen å øke avgiftene. Målet vårt er å få ned CO₂-utslippene, mens det i Venstre var én hovedsak hele tiden – økte avgifter. Hvis man ser på det budsjettet som Senterpartiet og Arbeiderpartiet la fram sammen, var det en rekke ulike tiltak for å skape aktivitet, næring og få ned utslipp – uten at man bare pekte på avgift, sånn som Venstre har gjort i altfor stor grad.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:50:05]: Mitt spørsmål går også til klima- og miljøministeren.

Jeg vil grave litt videre i dette med klimamålene, for i Hurdalsplattformen står det svart på hvitt at Norges klimamål er 55 pst. kutt i hele økonomien innen 2030, dvs. uten bruk av kvotehandel eller andre fleksible mekanismer. Nå uttaler statsråden at det egentlig bare er et nasjonalt, internt arbeidsverktøy på toppen av det som

er Norges forpliktende klimamål, og det virker som om regjeringen har et internt seminar om hva slags forpliktende klimamål de skal legge til grunn.

Før påske la regjeringen fram et tillegg til energimeldingen. Der viser man til det gamle klimamålet, ikke det nye. Før påske åpnet Senterpartiets parlamentariske leder for å utsette klimamålene eller ta i bruk kvotemekanismer. Regjeringen har ikke bedt Stortinget vedta det nye klimamålet, det er det gamle målet Norge offisielt har forpliktet seg til i klimaloven. I spørretimen forrige uke sa statsminister Støre at det skjerpede målet kun er ment for å understreke regjeringens ambisjoner, men at regjeringen har ingen planer om å melde det inn til FN.

Derfor ble jeg enda mer forvirret da jeg mandag leste et brev fra klima- og miljøministeren til energi- og miljøkomiteen på Stortinget. Som et svar på et forslag fra SV om å sende inn vårt skjerpede klimamål til FN, skriver statsråden at alle landene etter Glasgow ble oppfordret til å vurdere å skjerpe sine klimamål innen 2022, dette er en oppfordring som Norge naturlig nok skal følge, og at regjeringen kommer tilbake til dette senere i år.

Da blir spørsmålet: Er dette et annet klimamål? Skal man nå sende inn det skjerpede klimamålet i Hurdalsplattformen til FN allikevel? Eller er fortsatt det forsterkede klimamålet mer et retorisk symbol for å vise at regjeringen har ambisjoner?

Statsråd Espen Barth Eide [10:51:55]: Jeg er glad for at det bores i spørsmålet, for da kan jeg også bidra til oppklaring. Det er altså slik, som jeg også svarte representanten Elvestuen, at regjeringen mener alvor med 55 pst. kutt i hele den norske økonomien. Det er vårt tydelige politiske mål. Vi har ikke noe seminar om det, det hadde vi i Hurdal, vi var ferdig med det der. Det står i regjeringserklæringen, det er understreket at det er det målet vi styrer etter i Norge, og vi skal planlegge for å nå det målet.

Så har vi inngått en meget omfattende og etter mitt syn svært klok klimaavtale med EU, hvor vi har en rekke virkemidler som vi gjennomfører sammen med EU. Det som nå skjer i det som heter Klar for 55-pakken, taksonomien – hele EUs grønne giv, er også en gavepakke til Norge, fordi det hjelper med å løfte fram mange av de nye, grønne næringene, hvor vi kan bli store. Det betyr at etterspørselen etter karbonfangst og -lagring, batteriteknologi, utslippsfritt stål og utslippsfri aluminium, bærekraftig gruvedrift osv. vil gå kraftig opp. Det gir også muligheter for kutt i Norge og bidrag til kutt ute som er mye større enn uten den avtalen. På grunn av det har vi sagt at per nå gjelder det innmeldte klimamålet som vi har.

Så stemmer det at vi og alle andre land i Glasgow ble enige om at vi i løpet av 2022 skulle vurdere om de målene vi har, og har meldt inn, er i tråd med det skjerpede

1,5-gradersmålet. Den vurderingen gjør vi, og ja, den kommer vi til Stortinget med når vi har gjort den. Men i utgangspunktet ligger jo vi veldig høyt, det innmeldte målet er i internasjonal sammenheng på europeisk nivå, og en rekke andre land er ikke oppe på europeisk nivå i innmeldte mål. Så det er ikke nødvendigvis slik at det betyr at vi må skjerpe vårt offisielle mål, men vi skal gå gjennom det i løpet av året, og det vil Stortinget bli kjent med når det arbeidet er gjort i løpet av 2022.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:53:55]: Problemet er at klima- og miljøministeren ikke akkurat bidrar til å oppklare hva som er Norges klimamål når man én dag skriver til Stortinget at man skal vurdere å skjerpe klimamålene inn til FN innen 2022, mens for en uke siden sto statsminister Støre her og sa at regjeringen ikke hadde noen planer om å skjerpe klimamålet og melde det inn til FN. Det er vanskelig å forstå at man kan mene at klimamålet til regjeringen er forpliktende og at man tar det på alvor når det ikke legges til grunn i tilleggsmeldingen til energiplanen, det foreslås ikke endringer i klimaloven for Stortinget, og regjeringen har heller ikke lagt fram sin klimaplan, som de lovet skulle komme raskt, som nettopp gir aktørene – næringslivet, industriene, også de grønne næringene – forutsigbarhet på hva som er Norges forpliktende klimamål og klimapolitikk.

Da er spørsmålet til statsråden: Når skal regjeringen legge fram den klimaplanen for å gi forutsigbarhet, og – ikke minst – vil den da ta utgangspunkt i Solberg-regjeringens klimamål eller dette skjerpede klimamålet i hele økonomien?

Statsråd Espen Barth Eide [10:54:55]: Regjeringen kommer til å styre etter regjeringens klimamål, 55 pst. i hele den norske økonomien, og dette vil vi dele med Stortinget gjennom statsbudsjettprosessene i årene framover. Det kommer etter hvert også en klimaplan, men vi mener at noe som er enda viktigere enn en klimaplan fra mitt departement, er at regjeringen i sin store kommunikasjon til Stortinget, altså statsbudsjettet og budsjettprosessen, viser hvordan klimamålet skal gjennomsyre alle sektorer.

Derfor arbeider vi nå på spreng med å få til et klimautslippsbudsjettstyringssystem som gjør at vi kan disponere alle sektorer – transport, næringsliv, industri, landbruk, samferdsel, fisk – i henhold til noen strenge og tydelige klimamål og dokumentere hvordan vi mener at de skal oppnås. Det vil først og fremst være gjennom statsbudsjettet, både det som kommer nå, og det som kommer i årene framover, slik at vi viser hvordan vi ligger an. Det vil være en egen tydelig kommunikasjon på hvordan vi ligger an i forhold til de målene år for år.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Mathilde Tybring-Gjedde.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:55:59]: Det er viktig å vite hvordan vi ligger an, det er helt åpenbart, men jeg vil bare understreke at det er veldig viktig for aktørene, for næringslivet og for industrien å vite hvilket klimamål de skal forholde seg til, og hvilken klimapolitikk – som regjeringen har sagt skal legges fram i klimaplanen – som kommer i årene framover. Det er nettopp den uforutsigbarheten regjeringen nå har skapt, ved å si at man har et tilleggsmål på toppen av et forpliktende mål, som først og fremst er et internt arbeidsverktøy.

Solberg-regjeringen inngikk en forpliktende klimaavtale med EU. Vi skjerpet klimamålene våre i samarbeid med EU. Vi meldte det inn til FN. Vi la fram en klimaplan som viste tonn for tonn hvordan man skulle innfri våre forpliktelser. Det regjeringen gjør nå, er egentlig å dra klimapolitikken tilbake i tid ved at man ikke gir forutsigbarhet for aktørene.

Igen er spørsmålet: Når kommer regjeringens klimaplan?

Statsråd Espen Barth Eide [10:56:48]: Den klimaplanen vi stemte for, og som det var massiv støtte for i Stortinget, den ligger jo der. Men den er ikke ambisiøs nok, for den var til et lavere nivå enn det som nå ligger i klimaloven, så den må uansett skjerpes, og det jobber vi altså med på tvers av alle sektorer. Det betyr at istedenfor at man skal lage nye klimaplaner fra mitt departement og så kommer det en samferdselsplan som sier noe helt annet, så skal dette integreres i planleggingen i alle de sektorene hvor det er utslipp. Det er det som er det nye grepet, altså at dette skal være et integrert styringssystem for hele regjeringens arbeid på alle sektorer.

Hvis noen lurer på hva målet er, så er det 55 pst. i hele økonomien. Da må jeg igjen si at det er veldig vanlig i dagens Europa. Vi har altså gått inn sammen med Island i et kollektivt europeisk samarbeid som går på 55 pst. i hele økonomien i Europa. Så sier en del rike industriland at vi skal klare i hvert fall gjennomsnittet av det, vi skal ikke skyve det bort på andre og fattigere land.

Presidenten: Marius Arion Nilsen – til oppfølgingsspørsmål.

Marius Arion Nilsen (FrP) [10:58:13]: OECD advarer om at Norge ikke vil nå sine klimamål for 2030. Og der vår borgerlige partner Høyre før sto for en fornuftig klimapolitikk med fokus på kostkontroll, der det lå en grunnleggende forståelse for at kostnadene i klimapolitikken må holdes under kontroll, ser vi dessverre nå at

Høyre foreslår overambisiøse kuttmaal og ekstremt dyre klimatiltak, som eksempelvis storstilt elektrifisering og mer enn en tredobling av CO₂-avgiften – dobbelt så høyt som Høyres planlagte nivå. Regjeringen går enda lenger enn dette.

Fremskrittspartiet har lenge advart mot unødvendig høye og særnorske klimamål som ikke trengs for å nå Norges internasjonale forpliktelser, og denne realiteten ser nå endelig ut til å ha begynt å gå opp for stadig flere. Senest denne helgen kunne vi bl.a. lese i Aftenposten på lederplass at de ber regjeringen droppe de særnorske målene om å kutte 55 pst., der hele utslippskuttet skal tas innenlands.

Det jeg lurer på, er om statsråden kan redegjøre for hvor mye dyrere regjeringens særnorske kuttmaal fra Hurdalsplattformen er, sammenlignet med det siste kuttmalet til Solberg-regjeringen.

Statsråd Espen Barth Eide [10:59:15]: For det første er det slik at våre internasjonale forpliktelser, som representanten viser til, er at vi skal kutte i vår økonomi. Våre forpliktelser gjelder den norske økonomien, og vi har altså forpliktet oss internasjonalt til å kutte 50–55 pst. av hele den. I den nåværende, innmeldte planen er det noe vi gjør i samarbeid med EU, men det betyr ikke at vi ikke skal gjøre det. Vi skal altså gjøre det, men i samarbeid med EU.

I land som er industrialiserte, som vårt, hvor man har tatt unna en del av de lavhengende fruktene allerede, må man altså gå løs på de sektorene som kan være litt mer krevende. Vi skal ikke bare til 2030, som representanten vet, vi skal til 2050 og en karbonnøytral framtid. Utslippene skal bort. De skal maksimalt ned der man kan, og det betyr at framtidig teknologiutvikling forutsetter at man tør å ta tak i de områdene, f.eks. industri, hvor man nå altså kan få ned betydelige punktutslipp med teknologiutvikling innen f.eks. hydrogen, som ligger an til betydelige kutt, kanskje 1 million tonn av gangen.

Presidenten: Marius Arion Nilsen – til oppfølgings-spørsmål.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:00:21]: Det var ikke et svar på spørsmålet mitt. Det var ingen tallfesting av ekstrakostnaden, og svaret gjør meg urolig. Ikke bare har regjeringen valgt å sette seg et eget klimamål, som ifølge OECD ikke kommer til å nås, og som ikke er forankret i Stortinget, men statsråden kan ikke engang svare på kostnadene med å nå målet.

Det er fristende å konkludere med at Arbeiderpartiet og Senterpartiet har satt seg dette målet for å framstå som ambisiøse i klimapolitikken, uten at en har regnet på hva et slikt særnorsk kuttmaal vil bety verken for skat-

tebetalerne, for verdiskapingen eller for norske arbeidsplasser.

I FNs klimapanelers siste rapport kom det fram at det er fullt mulig å halvere globale utslipp til en kostnad på rundt 100 dollar per tonn. Likevel ser vi at regjeringen og de andre partiene ivrer for tiltak som koster mye mer enn dette. Jeg frykter at regjeringen ikke har forstått at veien mellom gode intensjoner og gule vester kan bli kort når innbyggere og næringsliv opplever at myndighetene unødvendig gjør hverdagen utfordrende for dem.

Når OECD advarer mot at regjeringen ikke vil nå sine særegne klimamål, og når det er fullt mulig å halvere utslipp til en kostnad på 100 dollar per tonn, hvorfor gjør regjeringen da klimapolitikken vesentlig mer kostbar og vanskelig?

Statsråd Espen Barth Eide [11:01:30]: For det første har finansministeren redegjort godt for at vi er opptatt av både å nå klimamålene og å sørge for å ta hele landet i bruk og tenke rettferdig fordeling. Vi har tatt rettferdig fordeling, både geografisk og sosialt, inn i klimapolitikken på en måte jeg mener den forrige regjeringen gjorde i altfor liten grad, nettopp fordi vi ønsker å unngå unødige motstand mot klimapolitikken.

Vi vil også gjøre alle oppsidene og mulighetene i klimapolitikken, som grønnere og renere transport for alle, tilgjengelige over hele landet. Vi ønsker også å sørge for at norsk næringsliv tar posisjoner i det markedet som nå utvikler seg med voldsom kraft, som nettopp etterspør f.eks. veldig lave fotavtrykk på naturinngrep og klimautslipp i produksjonen.

Det lønner seg å være med på denne prosessen. Vi har ikke et særnorsk mål. Vi har nøyaktig det samme målet som alle land som ligner på oss, har – i Europa og tilliggende land – som alle ligger på ca. 55 pst. eller til dels over, som f.eks. Danmark gjør.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Erlend Wiborg (FrP) [11:02:46]: Mitt spørsmål går til arbeids- og inkluderingsministeren.

Putins brutale krig fører til millioner av mennesker på flukt. Mennesker flykter internt i Ukraina, og stadig flere flykter ut av Ukraina. Fremskrittspartiet har alltid vært klare på at flyktninger hjelpes best i sine nærområder, og nå er det mennesker på flukt i våre nærområder, og da skal og må Norge stille opp.

Fremskrittspartiet har lenge også vært bekymret for at mange av dem som nå er på flukt, kan utnyttes av kriminelle og andre som ikke har gode hensikter. Det er en av grunnene til at Fremskrittspartiet ønsker en grensekontroll, i likhet med flere andre land, men dessverre har regjeringen sagt nei til det.

Vi ser også at bosettingen går særdeles tregt. I forrige uke kunne man lese at kun 173 ukrainere var bosatt da. Samtidig har vi kommuner i Norge som står med åpne armer, som har ledige boliger, barnehageplasser og skoleplasser og er klare til å hjelpe mennesker på flukt. Men treghet i systemet og et stort byråkrati gjør at mange ikke har blitt registrert. Dette går spesielt ut over barna, som har vært gjennom en traumatisk flukt, men som ikke får rett på barnehage eller skole. Det er mulig å bosette før man er ferdig med hele kartleggingen og registreringen. Flere lokalpolitikere tar nå til orde for det. Da er mitt spørsmål til statsråden: Vil hun legge opp til at ukrainere på flukt kan bosettes før de er ferdig kartlagt, slik at barna kan begynne i barnehage og skole med en gang?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:04:50]: Jeg synes det er ganske sterkt å oppleve hvor sterk bosettingsvilje det er ute i norske kommuner, der de som har svart – av alle kommunene som har blitt anmodet om bosetting – enten har sagt ja til det tallet som IMDi har anmodet dem om, eller faktisk sagt at de kan ta imot enda flere.

Jeg deler den utålmodigheten som mange har med å komme enda raskere i gang med bosettingen. Heldigvis har en, med hensyn til en del av de flaskehalsene som har vært til nå, begynt å komme på plass. Det har handlet om registrering og en forenklet kartlegging, og vi har lagt til grunn en forenklet kartlegging av de flyktningene som er kommet. Tempoet er nå raskt økende, og det er forventet å gå enda raskere.

Så har jeg en tett og god dialog med kommunene og har et ukentlig møte med norske kommuner. Jeg har også en tett dialog med storbynettverket til KS og med KS som sådant for at vi skal sikre at vi får til bosetting. Og til det spørsmålet som har blitt stilt, har vi bl.a. inngått avtale med Oslo om at man skal bosette 200 personer uten kartlegging, noe som de kan få til.

Så har jeg lyst til å si at en av de sterke fordelene med norsk integreringspolitikk har vært at vi også har fått til spredt bosetting rundt omkring i hele landet, og at vi har en frivillig basert ordning, der vi har en god dialog med kommunene om dette. Vi har nå forkortet anmodningsprosessen, som vanligvis tar fra mars til desember, ned til noen få korte uker, og vi er enig med kommunene om at man skal være raskt på plass med å svare på de anmodningene som kommer ut.

Erlend Wiborg (FrP) [11:06:57]: Jeg registrerer at statsråden i likhet med finansministeren velger å ikke besvare de spørsmål som stilles i spørretimen. Det er en grunn til at vi har spørretimen, det er for å få konkrete spørsmål og svar.

Derfor kan jeg prøve meg på en annen utfordring: NRK kunne nylig melde om ukrainske Mira, som snakker flytende norsk, som har studert i Norge, tidligere

jobbet i Norge, men som hadde reist tilbake til Ukraina. Da krigen brøt ut, reiste hun til Norge igjen. Hun har nå tilbud om jobb, men da hun skulle få arbeidstillatelse, visste ikke politiet hvordan de skulle håndtere en slik søknad, og hun har nå ventet i to måneder, hvis jeg ikke tar helt feil, på å få arbeidstillatelsen.

Det er helt meningsløst at mennesker som har jobb, skal nektes å jobbe på grunn av byråkrati. Danmark hadde samme utfordring, men i Danmark besluttet man at så fort man er registrert, kan man begynne å arbeide. UDI i Norge sier nei til det. Hvorfor ønsker ikke regjeringen at personer som har arbeid, kan begynne å jobbe?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:08:04]: Jeg oppfatter at jeg svarte på det helt konkrete spørsmålet, om man kunne bosette uten kartlegging. Det svarte jeg bekreftende på, at det gjør vi med avtaler med kommunene, og et eksempel er bl.a. Oslo kommune, med 200 bosettinger uten kartlegging på forhånd.

Så stiller representanten et spørsmål nå knyttet til det å ha arbeid. Det er slik at med en gang man har fått registrert seg og innvilget kollektiv midlertidig beskyttelse, kan man også begynne å arbeide i Norge dersom man har fått en jobb. Slik er det for alle de flyktningene som har registrert seg. Men jeg understreker at det er viktig at alle registrerer seg, slik at de kan få innvilget kollektiv midlertidig beskyttelse og med det også få arbeidstillatelse.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Mudassar Kapur.

Mudassar Kapur (H) [11:09:16]: Over 13 000 ukrainske flyktninger har kommet til Norge, og kommunene har forberedt seg på å ta imot mange på kort tid. Det har allerede blitt redegjort for at det bosettes for få, selv om flere og flere får tildelt en kommune. Dette går ut over dem som vil i jobb, og barn som skal ut i et lokalmiljø, og det tar lengre tid å komme inn i skole og barnehage.

Arbeiderparti-byrådet i Oslo er blant dem som har varslet at bosettingen går for tregt. NOAS har gjort det samme. Høyre etterlyste allerede i begynnelsen av mars en helhetlig gjennomgang av lover og regler som må endres som følge av den kritiske situasjonen som kunne oppstå. Regjeringen sendte før påske ut forslag til lovendringer på høring, men hadde dette vært gjort tidligere, kunne hindringer ha blitt fjernet tidligere. De svarene vi har fått så langt fra statsråden, i forrige runde, viser at man har en del planer, men jeg vil spørre: Hva vil statsråden helt konkret gjøre for å få fortgang i bosettingen?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:10:19]: Jeg deler utålmodigheten knyttet til å få rask bosetting på plass.

Det har vært en del flaskehalser, bl.a. knyttet til registrering og kartlegging, som nå gjøres på en helt ny måte. Tidligere måtte man til Råde for å registrere seg. Nå er det muligheter mange steder i landet. Jeg mener at UDI har gjort en veldig god jobb med å få på plass nye måter å gjøre dette på. I forbindelse med kartlegging har man gått ned fra det som normalt er 24 spørsmål, til 3 spørsmål, noe som gjør at dette kommer raskere i gang. Vi forventer nå at det skal komme mye raskere ut, og at vi dermed virkelig kan få fart på bosettingen. For hver dag som går, blir det stadig flere. Alle de som er ferdig registrert og kartlagt fra UDIs side, er nå søkt ut mot kommunene. Vi har veldig tett dialog. Det er bl.a. nå en enighet mellom oss og kommunene om at de skal svare så fort som mulig. Drammen, f.eks., som jeg hadde dialog med i forrige uke, svarte i løpet av under ett døgn. Vi forventer nå at de personene kommer seg ut ... (presidenten klubber).

Presidenten: Det er synd å måtte klubbe når Drammen nevnes, men vi må holde oss til taletiden.

Mudassar Kapur – til oppfølgingsspørsmål.

Mudassar Kapur (H) [11:11:34]: Takk for svaret. Statsråden peker i hovedsak på to ting. Det ene er flaskehalsene på et ansvarsområde som først og fremst tilhører justisministeren. Men jeg tror nok at regjeringen hadde hatt stor fordel av å ha god dialog også internt, slik at man ikke blir flaskehalser for hverandres viktige oppdrag.

Det andre man peker på her, er at man har hatt en ukentlig dialog med kommunene. Vel, den dialogen som har vært så langt, og den oppskriften man har brukt så langt, har jo medført at det går tregt. Det var derfor mitt spørsmål til statsråden var – og jeg håper hun kan svare litt mer konkret denne gangen: Hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i bosettingsprosessene?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:12:18]: Vi legger også fram en lovproposisjon som skal gjøre det mulig med forenklinger for kommunene, slik at dette skal gå raskt og greit. Vi skal rett og slett fortsette å få folk ut. Vi skal ta alle de menneskene som er ferdig registrert og kartlagt, og søke ut i konkrete kommuner. Den prosessen skal gå uten hindring. Det er det viktigste vi gjør.

Det ble nevnt her at det er ca. 15 220 ankomster fra Ukraina. Veldig mange av dem bor privat, er allerede i en kommune og har jobb o.l. Vi har anmodet om 35 000 til norske kommuner, så når vi nå skal bosette, kommer ikke alle de 35 000 til å bli bosatt så lenge de ikke har kommet til Norge. Men tempoet skal opp, og jeg deler den utålmodigheten veldig sterkt.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Tina Bru (H) [11:13:37]: Vi har vært gjennom krevende tider i det siste, og vi har vært nødt til å bruke mer penger. Regjeringen har økt oljepengebruken med nærmere 60 mrd. kr siden det vedtatte statsbudsjettet. Det er like mye som vi brukte på hele Forsvaret i 2018. Presset i økonomien er nå rekordhøyt, med fare for overoppheting og store renteøkninger.

Denne regjeringen har vist at den gjerne tyr til store skatteøkninger for å få budsjettene til å gå opp. Sammen med SV økte regjeringen skatter og avgifter med 8,6 mrd. kr i 2022. Over 200 000 nordmenn med lave inntekter under 300 000 kr har fått økt skatt sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag. Vanlige folk med boliglån får i disse dager i brev fra banken sin om at renten blir satt opp. Dette er gjerne ekstraregninger på flere tusen kroner. I sitt første innlegg her i dag ramset finansministeren opp ganske mange tall som viser at en vanlig familie likevel vil ende opp med å gå i pluss på grunn av reallønnsveksten, men da er det viktig at skattene ikke øker. Mitt spørsmål er derfor om finansministeren har lyst til å benytte anledningen her i dag til å garantere at han ikke kommer til å foreslå økte skatter i revidert nasjonalbudsjett.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:15:05]: Revidert nasjonalbudsjett kommer når det kommer. Men som jeg sa i et svar tidligere i dag, mener jeg at noe av styrken i Norge er at det skal være mest mulig forutsigbart, og at vi bør komme bort fra at vi har stadige budsjetttrunder i Stortinget, som vi har hatt de siste årene. Det er et tegn på at det er mye som skjer rundt oss. Det har vært nødvendig, men det er ikke gunstig. Ikke minst på skatte- og avgiftsnivåområdet bør det være mest mulig stabilitet, og det bør ikke være mange endringer i løpet av et år. Det kan være noen justeringer, men ikke store endringer. Det er egentlig hovedsvaret. Selvfølgelig kan det være noen justeringer i revidert nasjonalbudsjett, men hovedlinjene fra statsbudsjettet kommer til å ligge fast.

Så er det viktig å huske på når vi snakker om økt oljepengebruk og de tiltakene vi har gjort i år: Hva gjelder de tiltakene? Det første punktet er korona. Vi har nesten glemt at det var omikron og hele den diskusjonen som var i starten av januar. Da var det inntektssikring, sikre bedrifter, sette inn tiltak, og vi gjorde det på akkurat samme måten som Høyre gjorde det, og kom med tiltak for det.

Det andre punktet er strøm. Det har vært helt ekstraordinært høye strømpriser, og regjeringen mener det er helt rett og rimelig at vi kompenserer folk, sørger for å gi trygghet og at folk ikke får en altfor høy strømregning – derfor den kompensasjonen. Der har vi også en inntektsside.

Det siste er Ukraina. Der er det veldig skummelt å tenke sånn at for hver enkelt krone vi bruker på å ta imot en ukrainsk flyktning, skal vi måtte kutte en annen plass. Hvis en satte det opp mot hverandre på den måten i den tilleggsproposisjonen som kommer rundt Ukraina, tror vi at det kunne vært konfliktskapende. Jeg er glad for at også Høyre støtter den proposisjonen, og det ble varslet tidlig. Noe av det viktige er at man kan klare å skape brede løsninger, spesielt når det gjelder store innvandringsutfordringer, sånn som vi har nå.

Jeg og regjeringen har ment og mener at det er veldig uklokt hvis en satte så og så mange milliarder mer til flyktninger og kuttet f.eks. til ambulanse, politi eller andre viktige velferdstiltak rundt omkring i Norge. Vi kommer til å legge fram et ansvarlig og godt budsjettopplegg i RNB.

Tina Bru (H) [11:17:09]: Jeg takker for svaret.

Vi er enig i mange av de beskrivelsene som finansministeren gir, for det har vært helt nødvendig å bruke mer penger. Det var også derfor vi veldig tidlig var ute og varslet at vi f.eks. kom til å støtte den proposisjonen som regjeringen la frem om Ukraina, og håndtere det som har skjedd som konsekvens der, også her i Norge.

Men jeg har også vært enig når medlemmer av regjeringen har vist til behovet for moderasjon, vist til behovet for ikke å bruke mer penger enn nødvendig nå, nettopp for å unngå en overoppheting av økonomien og holde igjen når det trengs. Finansministeren har selv også uttalt at vi er nødt til å holde igjen. Statsministeren har gjort det. Han sa nylig i VG at deler av løftene fra Hurdal faktisk kan bli satt på vent. Vi ser derimot skyhøye forventninger fra ganske mange av finansministerens egne partikolleger, bl.a. om løftene fra Hurdal om inntektene i landbruket eller ønsket om kraftige kutt i drivstoffavgiftene. Vi finner mange sånne eksempler.

Spørsmålet til finansministeren er: Vil dere også gå tilbake på noen av deres løfter?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:18:15]: Da vi kom inn i regjeringskontorene, begynte vi å gå inn i en del av de byggeprosjektene som Høyre har satt i gang. Jeg tror Høyre må ha glemte ordet «moderasjon» da de hadde ansvaret for en del av de byggeprosjektene, f.eks. i regjeringskvartalet, der man aktivt valgte å rive statsministerens kontor på toppen av Høyblokka ut fra en arkitektonisk tilnærming. Velfungerende, flotte lokaler valgte de aktivt å rive. Hvis vi begynner å se på kostnadene i prosjektet i regjeringskvartalet, er de helt enorme. Det virker ikke som om Høyre har tenkt én gang på den grunnlæresetningen de hadde før, om moderasjon, måtehold og å holde igjen på offentlig pengebruk.

Det kommer denne regjeringen til å gjøre. Vi har varslet det også når det gjelder NTNU, høyere utdan-

ningsministeren var ute og varslet om det, at vi skal se på kostnader og få ned kostnadene i byggesektoren. Vi kommer til å gjøre flere grep. Vi er opptatt av moderasjon. Ikke minst fordi vi skal bruke de viktige pengene på vanlige folk rundt omkring i hele Norge, kommer f.eks. en del av de store offentlige byggeprosjektene til å oppleve en helt annen sparsomhet med dagens regjering enn da det var Astrup, Sanner og Solberg som styrte.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Tina Bru.

Tina Bru (H) [11:19:21]: Dette er ikke en riktig fremstilling i det hele tatt. Vi tok faktisk mange grep da vi satt i regjering, nettopp for å spare offentlige utgifter. Mange av de grepene har denne regjeringen faktisk varslet at de vil gå vekk ifra, de vil reversere – ta jernbanereformen som et eksempel. Også når det gjelder bygg, tok vi flere grep. Vi har gjort «design-to-cost» på flere prosjekter for å holde kostnadene nede. Så det er ikke en riktig fremstilling.

Men jeg kunne godt tenke meg svar på det spørsmålet jeg stilte. Det var: Arbeiderpartiet har varslet at noen av løftene fra Hurdal må settes på vent, i lys av situasjonen vi står i. Det er en klok tilnærming. Jeg synes det står respekt av å si noe sånt. Spørsmålet mitt er om Senterpartiet er villig til å si noe av det samme, og hvilke løfter i Hurdalsplattformen finansministeren eventuelt mener man kan sette på vent, i lys av at vi nå trenger å vise moderasjon og holde igjen på pengebruken. For det finnes mange eksempler, f.eks. har representanten Lundteigen vært ute og krevd mer, mye, hele veien. Hva er finansministerens svar til det?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:20:21]: Et av de aller viktigste løftene i Hurdalsplattformen, hva er det? Jo, det er at hverdagen til folk skal bli bedre. Det viktigste for å få til det er å få folk i arbeid. Det at vi aldri før har hatt flere folk i arbeid enn det vi har nå, at det aldri før har vært så mange som går på jobb som det er i Norge i disse dager, er utrolig viktig.

Selvfølgelig må vi hele tiden vurdere de ulike tiltakene, også i en regjeringsplattform, opp mot hva som er de største utfordringene her og nå. For eksempel var ikke krigen i Ukraina et faktum da vi skrev Hurdalsplattformen.

Noen av de grepene vi gjør, det vi tar tak i nå, er at vi kommer til å kutte i en del av det jeg vil kalle de dekadente byggeprosjektene som Høyre satte i gang, som har vært – sett fra mitt ståsted – ute av kontroll. Så skjønner jeg at det er litt slitsomt for Høyre at vi sier det, men tallet være regjeringsskiftet kommer vi til å bruke mindre penger på regjeringskvartalet enn hvis Høyre hadde styrt videre – men dessverre er det altfor mange grep

som allerede er tatt, og altfor mange forpliktelser er gjort. Den typen grep kommer dagens regjering til å gjøre, for det er nødvendig også for å dempe aktiviteten i deler av byggesektoren.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme.

Sak nr. 2 [11:21:26]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den elektroniske spørsmålslisten i salappen.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Frank Edvard Sve til statsministeren, er overført til finansministeren.

Spørsmål 4, fra representanten Ingjerd Schou til utviklingsministeren, vil bli tatt opp av representanten Fredrik Holm.

Spørsmålene 5 og 6, fra henholdsvis representantene Bård Hoksrud og André N. Skjelstad til helse- og omsorgsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 8, fra representanten Ingvild Wettrhus Thorsvik til kultur- og likestillingsministeren, vil bli tatt opp av representanten Emma Georgina Lind.

Spørsmål 9, fra representanten Rasmus Hansson til landbruks- og matministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Frank Edvard Sve til statsministeren, er overført til finansminister Trygve Slagsvold Vedum.

Frank Edvard Sve (FrP) [11:21:52]: Eg har eit spørsmål til statsministeren som finansministeren skal svare på, og det er for så vidt greitt:

«Statsministeren er sjefen for regjeringa og har det overordna ansvaret for statsrådene sine. Finansminister Vedum, som statsministeren har ansvaret for, er ikkje villig til å gjennomføre tiltak overfor transportbransjen og bygge- og anleggsbransjen med omsyn til når det gjeld dei skyhøge drivstoffprisane.

Har statsministeren tenkt å ta ansvaret for dei mange konkursane der «vanlege folk» mistar jobbane sine, som no kan kome i desse bransjane med bakgrunn i dei skyhøge drivstoffprisane?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:22:32]: Først det formelle: Når en sak skal behandles av Kongen i statsråd, står hele regjeringen bak avgjørelsen. Det konstitusjonelle ansvaret for saken ligger imidlertid hos

statsråden som leder departementet som fremmer saken. Skatter og avgifter er finansministerens konstitusjonelle ansvarsområde. Jeg besvarer derfor dette spørsmålet fra representanten Sve på vegne av hele regjeringen.

Det går svært godt i norsk økonomi, og vi er inne i en høykonjunktur. Aktiviteten er høy, den økonomiske veksten er sterk, bedrifter melder om problemer med å få tak i arbeidskraft, og lønns- og prisveksten tiltar. Den registrerte arbeidsledigheten nærmer seg de lavere nivåene fra høykonjunkturen før finanskrisen i 2008.

Jeg har også hatt kontakt med mange innenfor anleggsbransjen og ser mange av de bekymringene og utfordringene anleggsbransjen har. Senest i går fikk jeg tilsendt innspill fra en aktør i anleggsbransjen, og der var faktisk hovedutfordringen til firmaet å få tak i nok kvalifiserte folk.

Når vi ser på det makroøkonomiske bildet, tyder ikke noe på at vi får en bølge av konkurser og økt arbeidsledighet, slik representanten antyder i sitt spørsmål. Det er også hele målet med regjeringens økonomiske politikk, at vi skal holde ledigheten lav, få flere folk i arbeid, få sysselsettingen opp og selvfølgelig også sørge for at vi har en levende og god anleggsbransje framover, med både store og små aktører.

Men premisset i spørsmålet, som viser at det kan bli mange konkurser, der vanlige folk mister jobbene sine, er et premiss som heldigvis ikke stemmer med de konkurstellene vi ser nå.

Frank Edvard Sve (FrP) [11:24:16]: No er det slik at det ikkje er mine påstandar. Dette er påstandar frå bl.a. direktøren i NHO Logistikk og Transport, som fryktar konkursras i transportbransjen. LNF seier det same. Det er ein prisvekst på over 11 pst. Det same seier MEF, altså Maskinentreprenørenes Forbund. Dei er veldig bekymra, og det er veldig sannsynleg at det kan verte veldig krevjande for den bransjen framover. Ikkje minst er det, eg har også høyrte det frå Senterpartiets egne folk, ei krise innanfor landbruket – på alle område, på både straum og drivstoff.

Før valet var Arnstad, Senterpartiets representant, ute og sa at det var heilt uaktuelt å sitje i regjering viss det vart snakk om ein prisauke på over 20 kr per liter for drivstoff. Senterparti-toppa kravde at Vedum sette ned bensin- og dieselavgifta. Det var Per Olaf Lundteigen og Ringsaker-nestleieren som meinte at finansministeren måtte vere framoverlent. Får vi sjå ein finansminister som er meir framoverlent når det gjeld å kutte drivstoffprisar?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:25:21]: Her er hovedproblemstillingen i spørsmålene, som Sve var innom i starten av sitt spørsmål, konkurser.

Spesielt anleggsbransjen har mange små firmaer rundt omkring i Norge. Det er en veldig viktig bransje, som skaper mange arbeidsplasser og mye aktivitet. Så har man noen store, norske aktører og noen utenlandske.

Når man ser på konkurser totalt, det er alltid skummelt å se på de store tallene, er det i uke 15 hittil i år 851 konkurser for hele det norske næringslivet. Når vi sammenligner det med uke 15 i 2019, før pandemien og de ulike krisene, var tallet på 1 223. Så det er et mye lavere antall konkurser nå enn det var før pandemien, og det er også mye lavere nå enn det var da Fremskrittspartiet hadde finansministeren. Det hjelper ikke den enkelte som går konkurs, så vi må hele tiden følge med på det, men det er viktig at vi er bevisst på tallene, og at det går, for mange, mye bedre. Men vi må selvfølgelig, spesielt for mange av de små aktørene i anleggsbransjen, sørge for at de klarer å komme seg gjennom dette.

Frank Edvard Sve (FrP) [11:26:25]: Det aller viktigste no er å vere framoverlent og sjå situasjonen slik han er i dag. Situasjonen er dramatisk for transportnæringa. Dei drivstoffprisane som er no, er skyhøge i forhold til kva dei har hatt før, og dei har kontraktar som er fastbundne.

Berre i mitt fylke, Møre og Romsdal, som er eit stort næringsfylke, eksportfylke og ikkje minst landbruksfylke, får ein masse tilbagemeldingar frå landbruksnæringa, som er kjempeskeptisk. Ein ser også at slaktetala stig enormt. Busengdal Transport, ei av dei største anleggsbedriftene i Møre og Romsdal, var ute og var veldig tydelige på at det verkeleg er fare på ferde her.

Det aller viktigste no er ikkje å sjå bakover; det er å sjå framover og sjå kva utfordringar landet står i. Eg vil stille spørsmålet igjen: Vil vi kunne sjå ein framoverlent finansminister Vedum som faktisk kuttar drivstoffprisane i ein situasjon der vi håvar inn mange hundre milliardar kroner ekstra, og vi har eit næringsliv i knestående i heile landet?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:27:24]: Vi må se på hvordan situasjonen er her og nå. Det er veldig viktig når vi skal gjøre ulike tiltak, at vi ser hvordan situasjonen er her og nå.

Det er en veldig spesiell situasjon. Vi har vært gjennom de tre krisene vi har. Det er veldig krevende for mange som står i det, og mange kjenner på stor uro. Men så ser vi at de store tallene viser at det aldri er flere som har gått på jobb enn nå, og forhåpentligvis kan vi om en måned si at det er enda en ny rekord med flere som går på jobb. Det er jo målet. Arbeid er et gode, og lediggang er roten til alt ondt.

Vi ser også, selv med den uroen – jeg kjenner på den usikkerheten selv, for jeg snakker mye med anleggs-

bransjen og har delvis jobbet i anleggsbransjen selv da jeg var yngre – at antallet konkurser ikke går opp. Det er mye lavere enn det var før 2022. Det er bra at det er det.

Men vi kommer selvfølgelig til å ha løpende og tett kontakt med anleggs- og transportbransjen. Det er en kjempeviktig næring med veldig mange dyktige aktører og mange gründere, som egentlig ikke er de som er mest glad i papirer, men som er glad i å gjøre jobben. Derfor er det viktig at vi hele tiden har tett dialog med dem for å se om man kan gjøre nye tiltak for å sikre videre drift.

Spørsmål 2

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:28:44]: «Regjeringsmedlemmer har ved flere tilfeller uttrykt frykt for at en eventuell makspris på strøm på 50 øre/kWt ikke vil gi folk insentiv til å redusere strømforbruket.

Er det samme rasjonale som ligger bak avvisningen av reduksjonen av drivstoffavgiftene, frykter regjeringen at folk og næringsliv skal kjøre på målfå fordi drivstoffprisene eventuelt reduseres fra 28 kr/l med avgifter til 18 kr/l uten avgifter, og mener da regjeringen at EU-land som har satt en makspris på strøm og kuttet drivstoffavgifter, fører en politikk som gir økt forbruk?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:29:23]: Mandag 25. april 2022 publiserte SSB statistikk for salg av petroleumsprodukter i mars 2022. Statistikken viser at i mars var den gjennomsnittlige pumpeprisen på diesel 22,06 kr/liter, og den gjennomsnittlige pumpeprisen på bensin var 22,04 kr/liter. Bensinen var faktisk billigere enn dieselen, selv om avgiftene er lavere på diesel. Nå i april omsettes drivstoff typisk for 19–23 kr/liter, altså i gjennomsnitt en nedgang fra forrige måned.

Selv om det er en nedgang, er det fortsatt et høyt prisnivå. Dette kommer som følge av den svært urolige situasjonen i Europa og økte råvarepriser etter at Russland gikk til krig mot Ukraina. Selv om de fleste gjerne klarer å håndtere økningen, er det mange som opplever den som krevende. Det har jeg stor forståelse for. Vi må derfor hele tiden vurdere grep som gjør at folk med vanlige inntekter totalt sett kommer godt ut av krisen i de ordinære budsjettprosessene.

Det er store variasjoner i drivstoffprisene både over tid og mellom stasjoner. Prisforskjell på flere kroner er ikke uvanlig. Disse store prissvingningene skjer til tross av at avgiftsnivået er uendret. Faktisk tok denne regjeringen grep og reduserte avgiftene i årets budsjett sammenlignet med forslaget til budsjett som forelå fra Høyre og Solberg-regjeringen. Vi fikk mye kritikk for at vi reduserte avgiftene på drivstoff.

Da strømstøtteordningen ble innført i desember 2021, hadde kraftprisene i Sør-Norge reelt økt med om

lag 360 pst. sammenlignet med et gjennomsnitt for 2010–2020, fra 33 øre til 151 øre. Til sammenligning var drivstoffprisene i mars 2022 reelt 30–40 pst. høyere enn gjennomsnittlig realpris de siste ti år. Prisøkningen på strøm har derfor vært langt kraftigere enn prisøkningen på drivstoff. Strøm dekker også mer grunnleggende behov, som oppvarming, matlaging – det vi er avhengig av hver dag. En normalhusholdning har mye høyere kostnader til strøm enn f.eks. til drivstoff. Derfor er det viktig å ta gode grep der.

Jeg vil svare på spørsmålet til Marius Arion Nilsen at regjeringen med en gang, da vi overtok regjeringsmakten, satte ned strømvavgiftene med 2,9 mrd. kr, for vi syntes avgiftene var for høye i de budsjettene som Fremskrittspartiet og Høyre hadde vedtatt. Og vi satte ned avgiftene sammenlignet med det forslaget Solberg-regjeringen hadde når det gjaldt drivstoff.

Vi har vært opptatt av at alle de skatte- og avgiftskuttene vi skal gjøre, skal komme folk som har lave eller middels inntekter til gode, noe som gjør at alle som tjener under 750 000 kr, får lavere skatt i år enn med det budsjettet som Fremskrittspartiet var med og vedtok for 2022. Det er den utviklingen vi også kommer til å se videre.

I tillegg har vi tatt grep for å få ned ferjeprisene, øke pendlerfradraget og redusere trafikksikringsavgiften for dem som er avhengig av å ha én eller flere biler.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:32:23]: Jeg takker for et langt og utfyllende svar, men dessverre svarte ikke statsråden på spørsmålet mitt. Jeg spurte om regjeringen mente at EU-land som har satt en makspris på strøm og kuttet ut drivstoffavgifter, fører en politikk som gir økt forbruk. Det er nemlig slik at de områdene der regjeringen nå har mest rom og mulighet for å påvirke, nemlig strømpriser og drivstoffpriser, er de som har økt mest. Strømmen er rekorddyr, drivstoff likeså, men regjeringen gjør lite for husholdninger og ingenting for næringslivet. Land i EU gjør mange tiltak mot dette, og statsråden bes både om å avklare hvorfor ikke regjeringen tar flere grep for å hjelpe befolkning og næringsliv, og om å besvare spørsmålet om man mener at det er en konsumøkende øvelse hvis man reduserer drivstoffavgiftene og setter makspris på strøm – at man da vil bruke strøm og drivstoff bare fordi man har fått normalisert prisene.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:33:22]: Premisset i spørsmålet fra representanten, at vi ikke gjør noe, er feil. Hvis man ser på tiltakene vi har på strøm, beløper det seg til mange og tjue milliarder kroner, der

sikringsordningen er den desidert viktigste. Man reduserte også elavgiftene etter at den forrige regjeringen, og ikke minst Fremskrittspartiet – de var på det aller høyeste nivået da Fremskrittspartiet hadde finansministeren – økte elavgiftene. Summen av tiltak – bostøtte, sosialhjelp, spesielle tiltak for veksthusnæring, sikringsordningen – er på flere og tjue milliarder kroner, så man tar mange og omfattende grep.

Jeg tror mange er avhengig av bil, og mange er selvfølgelig avhengig av å bruke strøm delvis til oppvarming, så det er et slags primærbehov for mange. Derfor er det viktig at vi hele tiden jobber med å holde kostnadene nede. Og så har vi sikringsordningen for strøm, for det er der den desidert største belastningen for privatpersoner er.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:34:23]: Det er helt korrekt, og jeg er enig med ministeren i at strøm er en primær innsatsfaktor og meget viktig for folk. Det er derfor veldig rart. En ting er at vi hadde en høyere elavgift, det er korrekt, men momsen nå med gjennomsnittlige priser i april er høyere enn gjennomsnittlig strømpris har vært de siste ti årene. Med en gjennomsnittspris i april på strøm på 1,77 kr, som den var fram til midten av april, har man en moms på over 45 øre/kWt alene. Dette er noe regjeringen kan gjøre noe med. Dette er noe europeiske land har gjort noe med. Det er uforståelig at man da sitter og tar inn titalls milliarder på strøm, som er en primærvare, en innsatsfaktor som både næringslivet og husholdningene trenger og er avhengig av for å bo og virke i dette landet. Så statsråden bes forklare hvorfor regjeringen ikke reduserer avgifter og moms på strøm i det minste, når prisene er ødeleggende høye, som nå.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:35:21]: Når det gjelder avgiftene på strøm, har vi redusert særavgiftene, spesielt i vintermånedene, med nesten opp mot 50 pst. Selvfølgelig er det med det høye nivået som har vært på prisene, en mindre andel. Men vi har også redusert avgiftene for dem som bor i Midt-Norge, som har hatt lavere strømregninger, for vi mener at vi vil ha lavere avgifter på strøm over tid.

Jeg vil gjenta at når det gjelder strøm, er det enormt mange tiltak, og det har vært helt nødvendig å bruke flere og tjue milliarder kroner på tiltak. De siste anslagene jeg så for i fjor på grunnrenteskatten for kraftverk, var på litt i overkant av 11 mrd. kr – det er de siste anslagene jeg har sett. Derfor blir det feil å si at man ikke har gjort noe, for vi har gjort mye, og det har vært helt nødvendig for å skape trygghet for folk. Med en gang vi så starten på Ukraina-krigen, varslet vi at vi skulle videreføre sikringsordningen, og vi har også vedtatt at vi skal forbedre den i november og desember. Med de tallene det lå an til, var

det mulig å fase den ut, men vi endret det med en gang vi så at Ukraina-krisen kom.

Spørsmål 3

Erlend Wiborg (FrP) [11:36:41]: «Mange nordmenn velger jevnlig å handle i Sverige for å spare penger. Fremskrittspartiet har derfor ønsket å redusere avgiftene på grensehandelsutsatte varer i Norge til samme nivå som i Sverige.

Er statsråden enig med Fremskrittspartiet i at dette vil kunne bidra til å trygge og skape nye arbeidsplasser, øke skatte- og avgiftsinntekter i Norge og bedre privatøkonomien til folk flest, og hvis statsråden er enig i dette, hvorfor øker da statsråden avgiftene og utreder dette videre i stedet for faktisk å redusere avgiftene?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:37:23]: Reiserestriksjonene under pandemien reduserte nordmenns reiseaktivitet kraftig, dermed også taxfree-handelen og grensehandelen. Omsetningen i norske dagligvarebutikker og i Vinmonopolet økte betydelig. Det samme gjorde statens avgiftsinntekter fra alkohol- og tobakksvarer. Dette har gitt økt oppmerksomhet på omfanget av taxfree-handel og grensehandel. Flere har tatt til orde for tiltak for å begrense handelslekkasjen.

Stengte grenser under pandemien slo ut i økt omsetning av innenlandsvarer som er særlig utsatt for grensehandel. Grenseregionene, med byer som Kongsvinger, Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden, hadde en kraftig økning i omsetningen. Den økte etterspørselen bidro også til flere ansatte i dagligvarenæringen sammenlignet med før pandemien. Det er usikkert hvor mye av økningen i norsk varehandel under pandemien som skyldtes stans i grensehandelen med Sverige. Reiserestriksjonene førte til at antallet feriereiser til utlandet ble sterkt redusert, og dermed til en tilnærmet full stans i taxfree-handelen. Samtidig ferierte nordmenn mer i Norge og brukte mer penger i Norge. Også stengte kantiner, restauranter og utesteder har trolig bidratt til økt varehandel i perioden.

For 2022 er særavgifter på grensehandelsutsatte varer, dvs. alkohol, tobakksvarer og drikkevareemballasje, reelt sett uendret fra 2021. Men det er riktig at svenske avgifter på alkohol- og tobakksvarer er lavere enn de norske. Det er også lavere næringsmiddeloms i Sverige enn i Norge. For øvrig har den svenske regjeringen foreslått en økning i avgiftene på tobakksvarer og alkohol i 2023 og 2024.

I et pilotprosjekt høsten 2019 samlet SSB inn mer detaljert informasjon om hva nordmenn grensehandler. Ifølge piloten utgjorde verdien av kjøp av mat og dagligvarehandel rundt en tredjedel av grensehandelen.

Dette er varer som i liten grad ilegges særavgifter. Videre fant SSB at særavgiftsbelagte varer, som alkohol, tobakk, snus og brus/mineralvann, sto for litt under halvparten av grensehandelen. Det er verdt å merke seg at selv om særavgiften på disse varene skulle bli redusert til svensk nivå, vil mange av varene likevel være dyre i Norge. Så hvor mye en reduksjon i særavgiftene vil bidra til å få ned grensehandelen, er med andre ord usikkert.

Dette viser at det er mer enn avgifter som har betydning for grensehandelen. Ikke minst bidrar et generelt høyere lønns- og kostnadsnivå i Norge til høyere priser i Norge enn i Sverige. Tilgjengelighet og vareutvalg og at butikker i Sverige kan ha åpent på søndager, spiller også inn. Noe av grensehandelen kan dessuten handle om at folk ønsker seg en god tur. Det er noe jeg kjenner godt til fra der jeg selv bor. Jeg tror ikke det er maten som er selve poenget; det er turen som er poenget. (Presidenten klubber.) Og der var tiden ute.

Erlend Wiborg (FrP) [11:40:27]: Jeg er fullstendig klar over at landet har vært igjennom en pandemi, at det har vært stengte grenser, og at det har ført til at mye av handelen som tidligere har vært i f.eks. Sverige, har skjedd i Norge. Det er helt naturlig. Det har også gitt oss god og verdifull erfaring, og det viser at Fremskrittspartiet har hatt rett i mange år: Hvis man får redusert grensehandelen, vil det kunne skape flere arbeidsplasser i Norge. Da er det underlig at man har en regjering som ikke ser det og heller argumenterer med at grunnen til at mange nordmenn reiser til Sverige, ikke er høye alkoholavgifter eller skyhøye tobakksavgifter. Det er jo én av hovedgrunnene til at mange nordmenn reiser til Sverige. Derfor er spørsmålet mitt: Hvorfor vil ikke statsråden redusere avgiftene til samme nivå som i Sverige?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:41:34]: Jeg utfordret tidligere finansminister Siv Jensen veldig mange ganger da Fremskrittspartiet, sammen med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, økte avgiftene på ikke-alkoholholdige drikkevarer og sukkeravgiften. Vi mente at det var veldig uklokt å ha slike kjempehopp som man hadde da, hvor en av avgiftene økte med over 80 pst. fra ett år til et annet.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet har vært opptatt av ikke å ha den typen «avgiftsstunt», som jeg vil kalle det den forrige regjeringen gjorde. I vårt vedtatte budsjett økte vi ikke alle avgiftene på den typen varer – ikke-alkoholholdige drikkevarer og sukkervarer. Vi holdt det stabilt. Men det er sant at vi har ulikt syn på tobakk og alkohol. Vi mener at tobakk og alkohol har mange andre negative samfunnsmessige konsekvenser, så kostnadene kan bli for høye hvis man reduserer de avgiftene så mye

at det kan ha innvirkning på grensehandelen. Summen av det kan bli negativ.

Erlend Wiborg (FrP) [11:42:35]: Statsråden har helt rett i at han var en smule tydeligere da han var i opposisjon. Nåværende finansminister gjeninnfører f.eks. flypassasjeravgiften fra 1. juli – en avgift som Fremskrittspartiet heldigvis fikk fjernet til slutt.

Jeg bor selv i Østfold og prater med mange vanlige folk, og jeg drar selv til Sverige og handler av og til og prater med mange. En av grunnene til at folk gjør det, er selvfølgelig lommeboken. Da synes jeg det er litt underlig at finansministeren prøver å innbille oss at avgiftene har liten betydning i dette. Nei, det er avgiftene som er en av hovedgrunnene til at prisene er såpass mye høyere i Norge enn i Sverige, og vi har en mulighet til å redusere de avgiftene. Da prøver jeg for tredje gang:

Vil statsråden redusere avgiftene til svensk nivå, slik Fremskrittspartiet ønsker, for å trygge norske arbeidsplasser?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:43:40]: Det var i hovedsak to avgifter Senterpartiet kritiserte da vi var i opposisjon. Det var avgiften på ikke-alkoholholdige drikkevarer og sukkeravgiften. Vi syntes det Høyre og Fremskrittspartiet gjorde, var så uansvarlig – de økte avgiftene noe voldsomt i løpet av ett år. Nå er de på et helt annet nivå. Det vi fikk vedtatt i høst, f.eks. når det gjelder mineralvann, f.eks. Pepsi Max, gjør at den avgiften er på et helt annet nivå, ikke-eksisterende. Det gjør at f.eks. konkurransen mellom norske og svenske butikker når det gjelder Pepsi Max og den typen produkter, er mye lettere.

Problemet med alkohol er at vi reelt sett har ulikt syn. Jeg ser at høyere alkoholavgifter i Norge kan bidra til økt grensehandel – det er det ikke noen tvil om. Men jeg ser også at hvis vi reduserer alkoholavgiftene mye, kan det føre til en del andre utfordringer knyttet til økt alkoholforbruk. Der har vi rett og slett ulike vurderinger. Vi mener at det ut ifra samfunnshensyn – folkehelse – er rett ikke å redusere avgiftene så mye som Fremskrittspartiet tar til orde for. (Presidenten klubber.) Det virker som den svenske regjeringen mener det samme.

Presidenten: Presidenten vil minne om at taletiden gjelder for alle.

Spørsmål 4

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Ingjerd Schou til utviklingsministeren, vil bli tatt opp av representanten Fredrik Holm.

Fredrik Holm (H) [11:45:06]: «Utviklingsministeren deltok sist uke på Verdensbankens vårmøte i Washington D.C., hvor den globale matkrisen i kjølvannet av Russlands invasjon av Ukraina var tema.

Hvordan vil regjeringen tilpasse Norges arbeid for global matsikkerhet som følge av situasjonen?»

Statsråd Anne Beathe Kristiansen Tvinningreim [11:45:29]: Det stemmer, som representanten sier, at jeg i forrige uke deltok på Verdensbankens vårmøte i Washington D.C. I absolutt alle møtene ble dramatikken knyttet til global matsikkerhet løftet, enten det var med statsrådskollegaer fra andre kontinenter, eller i møte med representanter fra Verdensbanken, FN eller aktører innen humanitær innsats eller bistand.

Alt før krigen i Ukraina var over 811 millioner mennesker rammet av sult, og dette har utviklet seg i negativ retning helt siden 2014. Det er grunn til å minne om at globale matpriser var på et rekordhøyt nivå allerede i fjor høst. Russlands krigføring har bare gjort situasjonen langt mer alvorlig. Regjeringens tydelige prioritering av matsikkerhet i Hurdalsplattformen er derfor blitt enda mer aktuell og viktig.

Så, hva vil regjeringen gjøre? Jo, på kort sikt vil vi gjennom humanitær innsats bidra til å redde liv. Vi har besluttet å frigjøre 2 mrd. kr til humanitær bistand til Ukraina og flyktningrespons, og av disse midlene går 300 mill. kr til Verdens matvareprogram og deres arbeid mot sult og matusikkerhet. Denne uken annonserte dessuten regjeringen et bidrag på 200 mill. kr i humanitær innsats til Afrikas Horn.

På lengre sikt må vi øke produktiviteten av utviklingslands egen matproduksjon. Regjeringen har derfor økt bistanden til matsikkerhet, fisk og landbruk med 500 mill. kr i 2022, og mer vil komme. Vi har doblet økningen til Det internasjonale fondet for landbruksutvikling, IFAD, for perioden 2022–2024, for å sette flere fattige småbønder og fiskere i utviklingsland i stand til å brødfø seg selv og levere mat til lokale markeder. Vi vil også fremme sosiale sikkerhetsnett med fokus på mat og ernæring, og vi vil styrke de multilaterale krisemekanismene for økt matsikkerhet.

Om lag 70–80 pst. av verdens fattigste bor på landsbygda i utviklingsland, og regjeringens satsing på matsikkerhet gjennom småskala matproduksjon er viktige enn noensinne i den dramatiske situasjonen verden befinner seg i.

Jeg var glad for at møtene med andre aktører som jeg traff i Washington D.C., bekreftet at innretningen på den norske matsikkerhetssatsingen er riktig. Fokus på å få opp produktiviteten til småbønder, bygge lokale verdikjeder og lokale markeder og slik gjøre Afrika mindre

avhengig av import på sikt, var det vi diskuterte med andre aktører.

Regjeringen vil fortsette å ha Norges innsats for matsikkerhet høyt på agendaen i den krisepregede tiden vi lever i.

Fredrik Holm (H) [11:48:22]: Foruten denne vårkonferansen har statsråden nylig besøkt flere afrikanske land, hvor man også har diskutert matsikkerhet og sammenhenger mellom FNs bærekraftsmål nr. 16, om fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner – og nettopp matsikkerhet. Det er en beklagelig kjensgjerning at det er flere land i regionen som gjennomgår en demokratisk tilbakegang. Medier som følger utviklingen i Afrika litt tettere enn mange norske, sier f.eks. at 2021 var det året hvor militærkupp returnerte til Afrika. Det har vært kupp i Mali, Guinea, Sudan og Tsjad, og i januar nå i 2022 var det en junta som tok over makten i Burkina Faso. Vil statsråden si at den politiske utviklingen i flere afrikanske land også er en utfordring med tanke på å bekjempe global matusikkerhet?

Statsråd Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim [11:49:09]: Den demokratiske utviklingen i svært mange afrikanske land er ytterst bekymringsfull, og den påvirker vår innsats på mange områder, også matsikkerhet. Vi vil i vår kortsiktige humanitære bistand sørge for å bidra til å redde liv, lindre nød på kort sikt, og her vil vi i stor grad benytte oss av globale humanitære aktører som kan manøvrere i krevende politiske settinger, og i enkelte land da unngå å benytte seg av myndighetenes egne strukturer. Men jeg vil understreke at vi i svært mange av våre hovedsamarbeidsland har en god politisk dialog med myndighetene, ikke minst på vår matsikkerhetssatsing.

Fredrik Holm (H) [11:49:59]: Matsikkerhet er på mange måter dagens store overskrift, og jeg er veldig glad for at denne salen er opptatt av matsikkerhet også utover våre egne grenser. Det ble tatt opp flere ganger av statsministeren i hans redegjørelse om utviklingen i Ukraina i går og av flere representanter i debatten i et-tertid.

Jeg lurer på om statsråden kunne si noe mer om hvilke tilbakemeldinger hun fikk på sine innlegg og på Norges innsats på dette området i møtene, både med afrikanske ledere og med andre partnere i Verdensbanken.

Statsråd Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim [11:50:38]: Ja, jeg vil berømme representanten for å løfte temaet i denne sal. Det er viktigere enn noensinne at verden snakker om global matsikkerhet, og som sagt opplevde jeg at denne tematikken preget absolutt alle

møter mellom internasjonale aktører under Verdensbankens vårmøte.

Det er store forventninger til at vestlige land bidrar, ikke bare i den pågående krisen i Ukraina, men også for å avhjelpe de store globale ettervirkningene av krisen i Ukraina. Vi vet at særlig i mange land i Midtøsten og Øst-Afrika er allerede denne krisen i ferd med å akselerere, og verdens øyne må rettes også mot andre kriser som kommer som en konsekvens av den pågående krigen.

Spørsmål 5

Fra representanten Bård Hoksrud til helse- og omsorgsministeren:

«TV 2 har satt fokus på mange problemer knyttet til Norsk pasientskadeerstatning (NPE), en ordning som i en undersøkelse slaktes av et samlet korps advokater. De mener blant annet rettssikkerheten ikke er god nok. Pasienter som har blitt skadet i det offentlige helsevesenet, blir ikke utredet, og vi har sett at det blir satt en invaliditetsgrad som synes å være alt for lav.

Hvordan rettferdiggjør statsråden at hun selv var tydelig på en full gjennomgang av NPE da hun satt i opposisjon, mens hun nå ikke mener dette er en prioritet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket.

Spørsmål 6

Fra representanten André N. Skjelstad til helse- og omsorgsministeren:

«Vil statsråden sørge for at de oppimot 70 studentene som hadde påbegynt bachelorutdanning ved Eötvös Loránd University i psykologi på tidspunktet for den norske praksisendringen for godkjenning av studiet, får tilsvarende kvalifisering som den studentene som tok masterprogrammet, har fått, slik at de kan oppnå en autorisasjon i Norge og begynne å praktisere som psykologer?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket.

Vi går da til spørsmål 7.

Spørsmål 7

Marie Sneve Martinussen (R) [11:51:52]: «Kunst er viktig for å tolke og forstå samfunnet og tiden vi lever i. Blant de mange ofrene for den pågående krigen i Ukraina finner vi viktige formidlere av kunst og kultur på begge sider, som har måttet legge ned virksomheten sin, som følge av sensur eller fordi de har måttet flykte. Vi blir alle klokere dersom vi legger til rette for kunstut-

øvelse i krisetid, og vi i Norge har verktøyene og midlene til å få det til.

Hvordan vil statsråden bidra til at kunstnere på flukt får fortsette å utøve sitt virke?»

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:52:30]: Representanten tar opp et svært viktig spørsmål, og jeg er glad for at vi endelig får diskutert dette. Regjeringen har sagt at ukrainere som flykter fra krig og søker en trygg havn hos oss, skal få det. Vi skal legge til rette for at de skal leve et godt liv i det norske samfunnet, og som kultur- og likestillingsminister skal jeg selvsagt ta min del av det ansvaret. Dette arbeidet vil kreve mye av kommunene, arbeidslivet, frivilligheten og av oss alle framover.

Kultursektoren er godt i gang. Jeg vet f.eks. at Den Norske Opera & Ballett har åpnet dørene for russiske dansere som har vært på turné siden utbruddet av krigen, og at et ukrainsk ensemble, Kyiv Soloists, skal bo og arbeide med Arktisk Filharmon i tiden framover. Kulturtanken har på sin side fokusert på hvordan vi kan sikre inkludering, kulturutveksling og kulturaktivitet for unge flyktninger i de lokalsamfunnene som nå skal ta imot mennesker i en svært krevende livssituasjon.

Så vil jeg også nevne at Utenriksdepartementet støtter den viktige organisasjonen SafeMUSE, Safe Havens for Artists, som arbeider for å sikre forfulgte kunstnere muligheten til å utøve sin kunst i trygge omgivelser. Kulturrådet er i kontakt med det ukrainske kulturrådet for å tilby sin bistand, spesielt knyttet til kulturarbeidere, noe vi har fulgt opp overfor ukrainske myndigheter.

Sammen med EUs kulturministre har jeg undertegnet en deklarasjon som viser til kulturens betydning for demokrati og fundamentale rettigheter. Den uttrykker støtte til det ukrainske folk og til ukrainske journalister, kunstnere og kulturarbeidere, i tillegg til en bekymring for hva som nå skjer med ukrainsk kulturarv. I tillegg er vi som alltid forpliktet av internasjonale konvensjoner. I denne sammenhengen er særlig UNESCOs kulturkonvensjon av betydning.

Vi i regjeringen skal fortsette å legge til rette for et fritt og uavhengig kulturliv, og kulturpolitikken vår skal selvsagt også gjelde for kunstnere på flukt.

Marie Sneve Martinussen (R) [11:54:41]: Nettopp den organisasjonen som statsråden nevner, residensorganisasjonen SafeMUSE, har henvendt seg til Kulturdepartementet og bedt om å få både økonomisk og praktisk støtte til å være en hub for kunstnere på flukt – så klart i samarbeid med en rekke aktører på kunstmrådet i Norge. I henvendelsen peker de på hvordan kunstnere i konflikt ofte blir menneskerettighetsforkjemper, og hvordan det at de ikke bare får trygt opphold, som alle ukrainere skal få i Norge, men også får fortsette

sin kunstneriske utøvelse her, kan gi stemme til lokalbefolkningens opplevelse av krigen og samtidig hjelpe flyktningene selv med å bearbeide opplevelsene.

Ser statsråden verdiene i et snt initiativ, og vil hun følge opp denne henvendelsen? Det lå ingen konkrete bevilgninger til dette i krisepakken regjeringen la fram, men det finnes en ny anledning i revidert budsjett. Vil det følges opp der?

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:55:35]: Nå er det Utenriksdepartementet som til vanlig finansierer SafeMUSE. SafeMUSE er et fantastisk initiativ, en fantastisk organisasjon, som gjør enormt mye nettopp for kunstnere, som – og det har representanten helt rett i – på linje med menneskerettighetsaktivister og journalister er av de mest forfulgte i andre land i verden, og definitivt i regimer som er i krig og konflikt. Det er naturlig nok slik fordi kunstnere og kulturarbeidere driver med ytring, og ytring er for mange provoserende. Men det å ta vare på og sørge for at kunstnere får utøve sin kunst fritt, handler rett og slett om å ta vare på ytringsfriheten og dermed altså demokratiet vårt.

Og ja, jeg har hatt flere møter med SafeMUSE, og sammen ser vi på hvordan vi best kan legge til rette for dette, men jeg kan ikke nå si noe om konkrete bevilgninger.

Marie Sneve Martinussen (R) [11:56:34]: Det forstår jeg.

Vi vet at som følge av sanksjonene overfor Russland har det ikke bare blitt vanskelig, men tilnærmet umulig å få visum ut av Russland. Samtidig peker både nasjonale myndigheter her i Norge og internasjonale myndigheter på at regimekritikerne innad i Russland kan få avgjørende betydning i konflikten framover.

Kunstnere, musikere og forfattere står i fremste rekke for kritikken mot Putins regime. Ser statsråden viktigheten av å få opprettet ordninger som hjelper folk som bygger opp den kulturelle og folkelige motstanden mot krigen og Putin, ut av Russland, og vil hun ta initiativ til å få dette realisert?

Jeg er klar over at dette ikke nødvendigvis faller inn under statsrådets konstitusjonelle ansvar. Jeg vet ikke hvordan regjeringer fungerer, men jeg vil påstå at f.eks. statsråden har større muligheter til å påvirke hva regjeringen prioriterer enn mange av oss andre. Så spørsmålet blir om statsråden ser det.

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:57:35]: Jeg deler bekymringen knyttet til nettopp de som tør, de som tar mot til seg og står i front og kritiserer regimet nå. I den sammenheng er det som sagt de gruppene vi vet veldig mye om, som ofte må ta den store støytten ved å være forfulgt og leve farlig. Det er journalister, det er

kunstnere, det er kulturarbeidere, og det er menneskerettighetsaktivister.

Når det gjelder akkurat hvordan de kan komme seg ut av Russland, må jeg dessverre skuffe representanten med at det spørsmålet må overlates til min kollega justisministeren.

Spørsmål 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Ingvild Wettrhus Thorsvik til kultur- og likestillingsministeren, vil bli tatt opp av representanten Emma Georgina Lind.

Emma Georgina Lind (V) [11:58:35]: «Hvordan følger Kultur- og likestillingsdepartementet opp avviklingen av gaveforsterkningsordningen for kultur?»

Statsråd Anette Trettebergstuen [11:59:16]: Det er riktig at gaveforsterkningsordningen ble avviklet fra og med 1. januar 2022, og dette ble Stortinget informert om i tilleggsproposisjonen som ble behandlet i denne sal.

Søknadene som ble mottatt innen utløpet av 2021, vil bli behandlet etter de retningslinjene for ordningen som den forrige regjeringen fastsatte. Det vil skje etter disponeringer av fjorårets spillemiddeloverskudd i Norsk Tipping, som er fastsatt ved kongelig resolusjon. Alle søknader om gaveforsterkning fra 2021 som kom fram til årsskiftet, vil bli behandlet og besvart på denne siden av sommeren. Så avviklingen av gaveforsterkningsordningen vil først frigjøre spillemidler til fordeling våren 2023.

Jeg kan forsikre om at tilgjengelige midler fortsatt vil bli anvendt til høyt prioriterte kulturformål, og fordelingen vil bli foretatt på grunnlag av en helhetlig kulturpolitisk vurdering.

Emma Georgina Lind (V) [12:00:17]: Nå er ikke jeg her for å argumentere for eller mot en gaveforsterkningsordning, men budsjettet for 2023 har akkurat hatt en søknadsfrist. Det vil si at det er ganske mange som nå har måttet forholde seg til 2023 uten å vite hva planen er – man må lage og legge om budsjettet. Spørsmålet er egentlig: Er det noen plan for å erstatte de tilskuddene som flere aktører har gjort seg avhengig av? Kan statsråden si noe om hvordan tippemidlene som tidligere har vært brukt til gaveforsterkningen, er tenkt om-disponert?

Statsråd Anette Trettebergstuen [12:00:53]: I like mange år som gaveforsterkningsordningen har eksistert, har Arbeiderpartiet og Senterpartiet vært tydelige på at vi var imot opprettelsen av ordningen. Vi har også

foreslått den avviklet i hvert eneste alternative statsbudsjett i alle disse årene. Vi mener at når vi nå har kommet i regjering og kan realisere vår politikk, altså avvikle ordningen, gjør vi det på en forutsigbar måte for mottakerne når vi i tilleggsproposisjonen som ble behandlet før jul, sier at nå avvikles den, men de som søkte innen utgangen av fjoråret, vil motta gaveforsterkning gjennom tippemidlene for i år, men ikke for 2023. Det er ikke slik at vi kommer til å erstatte de tilskuddene med andre tilskudd, for da kunne vi egentlig bare latt gaveforsterkningsordningen være. De pengene som har gått til gaveforsterkning, skal gå til kulturformål over hele landet.

Emma Georgina Lind (V) [12:01:52]: Et stort poeng med ordningen var å bidra til at kulturlivet ble mer bevisst på nye inntektskilder og partnerskap, og å gi et insentiv til å utvide bl.a. forretningsmodeller og ha flere bein å stå på. Post pandemi er kanskje dette mye viktigere enn noen gang. Så etterlyses det fra sektoren selv, fra både de store og de små, flere insentiver for mer samarbeid med private, også som en del av gjenoppbyggingen og styrkingen etter pandemien.

Er statsråden enig i at nye eller andre insentiv for mer samarbeid, bl.a. fra investeringer, kan være et godt spor å følge opp?

Statsråd Anette Trettebergstuen [12:02:26]: Ja, jeg er helt enig i at å gjøre ting som sørger for mer samarbeid mellom institusjonen og kulturaktøren og det private, og som kan utløse private penger, er veldig bra. Men så er det slik at gaveforsterkningsordningen hadde ingen insentiver for giverne, det var staten som forsterket de pengene giverne ga til institusjonene. Flere av dem som er de største giverne, bl.a. stiftelsene våre, har sagt at dette ikke påvirker deres giverglede. Slik sett var det et dårlig insentiv.

Vi er for å legge til rette for den typen samarbeid som representanten etterspør. Det er også derfor vi bl.a. nå har fått Norsk publikumsutvikling inn i statsbudsjettet igjen, nettopp fordi den organisasjonen fungerer som en paraply der institusjoner, kulturaktører og det private møtes, og man diskuterer hvordan man kan utvide og utvikle publikumsgrunnlaget sitt. Det er et slikt godt tiltak.

Spørsmål 9

Fra representanten Rasmus Hansson til landbruks- og matministeren:

«I forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen «Avfall som ressurs – avfallspolitik og sirkulær økonomi» i 2018 vedtok Stortinget å be regjeringen leg-

ge fram et forslag til en matkastelov. Regjeringen varsler i Hurdalsplattformen at den vil legge fram et slikt lovfor-slag.

Når vil forslaget til matkastelov bli lagt fram, og hva vil være hovedtrekkene i loven?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 10

Andreas Sjalg Unneland (SV) [12:03:49]: «Ifølge artikkel 4 nr. 3 og artikkel 11 i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal myndighetene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre funksjonshindredes beskyttelse og sikkerhet i risikosituasjoner, og at funksjonshindredes organisasjoner skal høres i forbindelse med dette. Vi har vært gjennom en pandemi der vi ser at funksjonshindrede har blitt rammet hardere enn andre, og at beredskapsplanene ikke er tilpasset hele befolkningen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre beredskapen for denne gruppen?»

Statsråd Emilie Mehl [12:04:26]: Jeg vil takke representanten for å ta opp et viktig tema.

Et prinsipp for arbeidet med samfunnssikkerhet er ansvarsprinsippet. Det er det departementet som har et fagområde, som også har ansvaret for beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på det området. Beredskapen for personer med funksjonsnedsettelse er alle departementers ansvar. Justis- og beredskapsdepartementet har en samordningsrolle på samfunnssikkerhetsområdet, og rollen er utdypet gjennom instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet. Instruksen stiller bl.a. krav til at departementene utvikler risiko- og sårbarhetsanalyser for sin sektor.

Kommunene skal også gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for å identifisere uønskede hendelser som kan ramme kommunene, samt en vurdering av sannsynlighet for og konsekvenser av disse hendelsene. I DSBs veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen blir noen utvalgte områder listet opp, herunder oppfølging av særlig sårbare grupper, som f.eks. personer med redusert funksjonsevne. Aktuelle oppfølgingstiltak kan f.eks. være informasjons- og evakueringsrutiner. Der kommunen har et varslingsystem, bør det også sikres at personer med funksjonsnedsettelse får tilrettelagte meldinger. Statsforvalterne veileder kommunene, og de fører tilsyn med at loven følges.

Koronakommisjonen har kommet med anbefalinger om hvordan myndighetene kan bedre sitt arbeid, også overfor personer med funksjonsnedsettelse. Justis- og be-

redskapsdepartementet koordinerer departementenes arbeid med å følge opp rapporten. Kultur- og likestillingsdepartementet har gitt Bufdir i oppdrag å rapportere jevnlig på status for rettigheter og likestilling for personer med funksjonsnedsettelse som følge av pandemi-situasjonen.

Det er viktig for regjeringen å få en samlet evaluering av hvordan pandemien har vært håndtert fra start til slutt. Vi vil oppnevne en ekspertgruppe. I mandatet har regjeringen bedt om at vurderingen fokuserer på psykososial beredskap og å iverksette tiltak for å ivareta sårbare grupper. Jeg ser fram til ekspertgruppens rapport.

I Prop. 78 S for 2021–2022 Endringer i statsbudsjettet 2022, økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina, har regjeringen også foreslått at det etableres en mobil befolkningsvarsling. Jeg mener at dette er et viktig tiltak for å styrke beredskapen også for personer med funksjonsnedsettelse, som f.eks. hørselsskader, som da vil få bedre tilgang på informasjon.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [12:07:04]: Det er ikke bare pandemien som har aktualisert en større diskusjon om beredskap. Russlands angrepskrig mot Ukraina gjør at vi må vurdere egenberedskapen knyttet til andre typer kriser og risikosituasjoner.

Jeg vil berømme regjeringen for å ha nedsatt en totalberedskapskommisjon som skal se på den samlede beredskapen i Norge. Men mandatet nevner ikke med et ord de særlige behovene til mennesker som er funksjonshindret, eller behovet for at beredskapen må være universelt utformet. Rundt 800 000 nordmenn er funksjonshindret – det være seg bevegelseshemming, nedsatt syn eller hørsel eller psykososiale funksjonsnedsettelser. Antall rullestolbrukere ligger ifølge Navs hjelpemiddelsentral på rundt 50 000. Det er rundt 10 000 blinde i Norge. Så vidt jeg vet, er ikke et eneste tilfluktsrom i Norge universelt utformet. Med tanke på arbeidet med totalberedskapen: Kan ministeren garantere at dette perspektivet vil være dekket i kommisjonens arbeid?

Statsråd Emilie Mehl [12:08:06]: Jeg har tillit til at kommisjonen ser hen til mandatet og også følger opp problemstillinger som de mener er viktige i arbeidet med en totalberedskap. Som jeg sa, er regjeringen opp-tatt av alle sammen. Å ivareta personer med funksjonsnedsettelse er et felles ansvar, og det er med i veldig mange av de ulike tingene vi gjør på beredskapsområ-det. Jeg nevnte noen i mitt første innlegg. Det er veldig mange personer i samfunnet som har andre behov enn de som ikke har funksjonsnedsettelser, og det er viktig at vi ivaretar disse på en best mulig måte.

Representanten var inne på tilfluktsrom. Det er også noe som DSB skal ha en gjennomgang av, for å se på

hvordan vi skal innrette framtidens tilfluktsrom. Det vil de også komme tilbake til.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [12:09:04]: Mye av beredskapen er, som sagt, lagt til kommunene. Det betyr at beredskapsplanene varierer, men det finnes felles trekk for manglene. Vi ser generelt sett at det mangler oversikt over universelt utformede tilfluktsrom. Brannevakuering rutiner for funksjonshindrede i privatboliger er fraværende eller svært varierende. Ansvaret for tilgang på smittevern utstyr ble i pandemien i stor grad lagt til brukerne av hjemmetjenester, som BPA, selv om dette i perioder ikke var å oppdrive i apotek eller butikker.

Vi i SV kjenner ikke til noen kommuner der de funksjonshindredes organisasjoner har blitt rådspurt i prosessene rundt å lage beredskapsplaner. Vil justisministeren ta initiativ til, i samarbeid med funksjonshindredes organisasjoner, å utarbeide en nasjonal beredskapsmal til bruk i kommunene for å sikre nettopp funksjonshemmedes liv og helse?

Statsråd Emilie Mehl [12:10:00]: Det er et viktig kommunalt ansvar å ivareta beredskapen for alle innbyggere, inkludert personer med nedsatt funksjonsevne. Det er bra at DSB har en veileder til kommunenes helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser, som er en viktig del av det beredskapsarbeidet som gjøres der ute. Som jeg sa innledningsvis, er bl.a. oppfølging av særlig sårbare grupper, f.eks. personer med redusert funksjonsevne, noe som er spesielt nevnt der. Men dette er et område der representanten peker på forbedringspunkter som jeg tror vi aldri kommer til å bli helt ferdig med.

Når det gjelder tilfluktsrom, er også den generelle tilgangen på tilfluktsrom lav, og det er derfor regjeringen har satt i gang en vurdering av hvordan dette skal se ut i framtiden.

Spørsmål 11

Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [12:11:14]: Jeg vil gjerne starte med å gratulere statsråden med ny jobb, selv om det er en liten stund siden. Spørsmålet mitt til statsråden er dette:

«23. mars publiserte Det internasjonale institutt for bærekraftig utvikling en studie» – jeg har den her – «som slo fast at «det ikke er mulig å finne rom innenfor IPCCs karbonbudsjetter for noe land til å utvikle noen som helst nye produksjonsfasiliteter for fossil energi, om det er kullgruver, oljefelt eller gassterminaler. Konklusjonen gjelder for alle land, uavhengig av inntekts- og utviklingsnivå».

Hvilke av forutsetningene for studien er statsråden uenig i, ettersom regjeringen fører en klima- og oljepolitikk som er stikk i strid med denne tilrådingen?»

Statsråd Terje Aasland [12:12:20]: Aller først: Tusen takk for gratulasjonen.

Verdens befolkning vokser, og det er behov for økt velstandsnivå for størstedelen av befolkningen i verden. Dette trekker i retning av økt etterspørsel etter energi. Samtidig skal de globale klimagassutslippene selvfølgelig ned. Disse utfordringene må løses parallelt, og FNs bærekraftsmål, klimakonvensjonen og Parisavtalen står helt sentralt i dette arbeidet.

Regjeringen tar klimautfordringene på alvor. Klimautfordringene kan kun løses gjennom internasjonalt samarbeid, og Norge skal fortsatt være en pådriver for en mer ambisiøs internasjonal klimapolitikk med mål om å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. Regjeringens klimapolitikk skal gi reelle utslippskutt og skape og bevare jobber og sikre en rettferdig fordeling.

Norges mål under Parisavtalen er å redusere utslippene med minst 50 pst., opp mot 55 pst., innen 2030 sammenlignet med 1990. I 2050 er det et mål at Norge skal være et lavutslippssamfunn, og at klimagassutslippene i 2050 reduseres i størrelsesordenen 90–95 pst. sammenlignet med utslippsåret 1990.

For å nå klimamålene er det nødvendig med utslippsreduksjoner i alle sektorer. Dette innebærer at vi fører en ansvarlig, forutsigbar petroleumpolitikk. Petroleumsvirksomheten i Norge er allerede underlagt streng virkemiddelbruk for å begrense utslipp til luft fra produksjonsaktiviteten. Derfor har vi lave gjennomsnittsutslipp fra vår produksjon.

I Hurdalsplattformen varsler vi at vi i samarbeid med næringen skal jobbe for at utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel kuttes med 50 pst. innen 2030 og til netto null i 2050.

Verdens energisystem er dominert av kull, olje og gass, og norsk produksjon dekker henholdsvis om lag 2 pst. og 3 pst. av verdens bruk av olje og gass. Som en sentral eksportør av olje og gass til Europa spiller Norge en viktig rolle for Europas energiforsyning og dermed velstand.

Norsk energi- og klimapolitikk kan ikke baseres på forutsetninger i enkeltstudier eller enkeltscenarier. Det er utviklet mange ulike scenarier for hvordan verden kan begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. Studien det her refereres til, er ikke en fasit, men viser en mulig utvikling under en rekke usikre forutsetninger og antagelser.

Felles for alle scenarier for netto nullutslipp er at verden samlet sett gjennomfører tiltak som reduserer klimagassutslippene til nær null. En stor andel av ver-

dens fossile energi må da erstattes av fornybar energi. Samtidig skal verdens voksende befolkning ha tilgang på energi. Det vil ta tid å omstille det enorme globale energisystemet.

Regjeringen ønsker et stabilt aktivitetsnivå på norsk sokkel og vil fortsatt tildele nye utvinningstillatelser gjennom nye konsesjonsrunder. Over tid forventer vi at vår petroleumsproduksjon vil falle, da produksjonen fra nye prosjekter ikke fullt ut erstatter det naturlige fallet.

Norge har gode forutsetninger for å lykkes, også i den nasjonale omstillingen til et lavutslippssamfunn. Regjeringen vil føre en energi- og petroleumspolitik som bidrar til økt verdiskaping og til å innfri Norges internasjonale klimaforpliktelser.

Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [12:15:22]: Takk for svaret. Jeg noterer meg at statsråden ikke ønsker å forholde seg til konklusjonene i rapporten, men jeg vil gi statsråden en ny sjanse.

I mai 2021 la Det internasjonale energibyrået, IEA, fram rapporten «Net Zero by 2050», og jeg har den her. Der ble det slått fast at det ikke var behov for investeringer i nye fossile energiprosjekter i deres netto nullscenarion. På spørsmål fra meg bekreftet også IEAs direktør i fjor at konklusjonen om at det ikke er plass til mer leting etter eller utbygging av olje og gass, gjaldt alle land – også Norge.

Hvilke av forutsetningene for IEAs rapport er statsråden uenig i, ettersom regjeringen fører en klima- og oljepolitikk som er i strid med også denne rapporten?

Statsråd Terje Aasland [12:16:13]: Som jeg sa i mitt første svarinnlegg, er det gjort en rekke ulike studier med litt ulike forutsetninger som en ser til. Men det som er viktig for oss nå, er å kutte klimagassutslippene i tråd med det vi har forpliktet oss til gjennom Parisavtalen, og å følge opp det som ligger i Hurdalsplattformen: at vi skal kutte klimagassutslippene på norsk sokkel med 50 pst. fram til 2030, og ha netto null i 2050. I tillegg har vi startet med stresstesting av finansiell klimarisiko knyttet til ny petroleumsvirksomhet. Så jeg mener at regjeringen fokuserer godt på dette med klimakonsekvensene, og kommer til å følge opp det også i fortsettelsen.

Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [12:17:06]: Takk for svaret, og jeg noterer meg at statsråden heller ikke denne gang ønsker å forholde seg til realitetene i rapportene.

Men jeg har lyst til å gi statsråden enda en sjanse, for FNs klimapanel kom 4. april med sin tredje delrapport, og jeg har sammendraget her. I rapporten står det at de beregnede utslippene fra dagens eksisterende fossile infrastruktur er 660 gigatonn CO₂-ekvivalenter. Det er

langt høyere enn det gjenværende karbonbudsjettet for 1,5-gradersmålet, som er på 510 gigatonn. FNs generalsekretær – og ikke Miljøpartiet De Grønne, altså – sa at det å investere i ny fossil energi og infrastruktur er moralsk og økonomisk galskap.

Hvilke av forutsetningene bak FNs klimapanels siste rapport er statsråden uenig i, ettersom regjeringen fører en klima- og oljepolitikk som er stikk i strid med denne tilrådingen?

Statsråd Terje Aasland [12:18:05]: Det er ingen tvil om at klimautfordringene er reelle, og de er veldig nære. Derfor er det viktig at vi gjør mye. Det er viktig at vi får en energiforsyning som er fornybar. Det er viktig at vi klarer å dekarbonisere den delen av energiforsyningen som er fossil. Regjeringen jobber aktivt på alle de frontene, nettopp for at vi skal klare klimaforpliktelsene våre – og i tillegg bidra utover våre forpliktelser i Parisavtalen til å finne løsninger, ikke minst for en dekarbonisert energisektor i Europa.

Slik situasjonen har utviklet seg i løpet av det siste halve året, tror jeg det er få som tenker som så at det nå er naturlig å stoppe all aktivitet på norsk sokkel i fortsettelsen, som følge av det dramatiske som skjer i Ukraina. Men det å gjøre utviklingen basert på de klimaforpliktelsene vi har og de klimamålene som er satt, er særdeles viktig, nettopp for at vi skal kunne klare å løse oppgaven som vi står framfor.

Men regjeringen bidrar på flere felter. Det er viktig å dekarbonisere energisektoren framfor å stoppe ny aktivitet knyttet til petroleumsvirksomheten.

Spørsmål 12

Mudassar Kapur (H) [12:19:33]: La meg aller først gratulere statsråden med sitt nye og viktige verv. Jeg ser fram til konstruktivt samarbeid her i Stortinget.

«Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål nr. 1117 den 2. februar og statsråd Grams svar 8. februar 2022. Det handlet om naboer som må betale høye regninger for veikrav som utløses når en utbygger bygger nye boliger i gaten. I svaret ble det vist til at departementet er i gang med en gjennomgang av regelverket om opparbeidingsplikt og refusjon. For beboerne som mottar et slikt krav, er situasjonen både vanskelig og økonomisk krevende.

Kan statsråden derfor redegjøre ytterligere for status og konkret tidsplan for dette arbeidet?»

Statsråd Sigbjørn Gjelsvik [12:20:26]: Aller først: Takk for gratulasjoner, og takk for anledningen det gir meg til å komme tilbake til Stortinget; jeg setter veldig pris på å delta i diskusjoner med gode kollegaer her.

Så til spørsmålet fra representanten Kapur, som gjelder status for departementets arbeid med å gjennomgå plan- og bygningslovens regler om opparbeidingsplikt og refusjon. Jeg vil innledningsvis understreke at reglene om opparbeidingsplikt og refusjon er sammensatte og kompliserte. Reglene skal først og fremst ivareta viktige samfunnsinteresser ved å sikre at offentlig veg, vann og kloakk bygges ut og oppgraderes etter hvert som ny utbygging krever økt kapasitet. Reglene skal også ta hensyn både til den som blir pålagt et ansvar for å opparbeide infrastrukturen, og til den som må være med på å betale for veien i form av refusjon til den som har opparbeidet.

Hvis noen blir fritatt fra kravet om å betale, vil dette gå ut over noen andre. Det vil da være enten kommunen eller andre, private, som må betale mer. Dette gjør det vanskelig å finne en god løsning for alle parter. Det kan være behov for å gjøre justeringer i regelverket, men vi må utrede situasjonen nærmere for å finne ut hva som egentlig er hovedutfordringene med dagens situasjon. Når vi vet mer om det, vil vi vurdere mulige endringer. Vi har nå i første omgang startet arbeidet med å kartlegge utfordringene med dagens regelverk og praktiseringen av det, men det er foreløpig for tidlig å si noe om tidsplanen for eventuelle endringer.

Mudassar Kapur (H) [12:22:14]: Jeg takker for svaret.

I svarbrevet jeg fikk fra daværende kommunal- og distriktsminister Gram, ble det henvist til at det også finnes et lokalt handlingsrom. Samtidig kan man få inntrykk av at politisk ledelse i Oslo først og fremst peker på departementet. Byråd Marcussen i Oslo uttalte også i begynnelsen av mars at hun snart skulle ha et møte med departementet og kommunalministeren. Kan statsråden si noe mer om det møtet har funnet sted? Dersom det har funnet sted, hva har man foreløpig kommet fram til? Og hva ser man som mulig handlingsrom for Oslo kommune?

Statsråd Sigbjørn Gjelsvik [12:23:07]: Det er viktig å understreke at dette er et ansvar som ligger til Oslo kommune. Her har det også vært tvister mellom Oslo kommune og lokale interesser. Det er tvister som må finne sin løsning, og som også har vært brakt inn for rettsapparatet i enkelte situasjoner – eksempelvis dommen fra Borgarting lagmannsrett, som først og fremst gjelder den aktuelle veisaken mellom Bergskogen Eien AS og Oslo kommune. Det er mulig at den avgjørelsen også kan få betydning for andre saker dersom dommen blir stående. Men hva slags konsekvenser dommen eventuelt vil få for andre tilsvarende saker, er det foreløpig for tidlig å si noe om.

Oslo kommune har orientert om at de nå jobber med å gjennomgå den dommen konkret, og vi er i dialog

med Oslo kommune. Men det er veldig viktig fra departementets side å si at her er det Oslo kommune som må vurdere oppfølging, basert på gjeldende regelverk.

Mudassar Kapur (H) [12:24:13]: Jeg takker for presiseringen, som omhandler hvilket handlingsrom også Oslo kommune har.

Som jeg nevnte i starten, er det sånn at for beboerne som mottar et slikt krav, er situasjonen både vanskelig og økonomisk krevende. Så har jeg forståelse for at arbeid med regelverk tar tid, og det er også riktig å gjøre det på en måte som er kvalitetssikret. Vi vet også at nasjonalt regelverk skal kunne anvendes på en klok og riktig måte av alle landets kommuner, og at man derfor må bruke nødvendig tid. Samtidig er situasjonen som sagt prekær for dem det gjelder.

Kan statsråden si noe mer om mulighetene til eventuelt å sette ekstra fart på arbeidet som er relatert til denne problemstillingen? Kan den gis en annen fart i det arbeidet som må gjøres i departementet, slik at man raskeere kan få fram noen konklusjoner på akkurat den delen?

Statsråd Sigbjørn Gjelsvik [12:25:17]: Det er igjen viktig å presisere at når det gjelder pågående saker, må de håndteres etter eksisterende regelverk. Så har vi igangsatt et arbeid i departementet, også basert på erfaringene med eksisterende regelverk, for å se på eventuelle justeringer i det.

Det er viktig at ulike spørsmål blir belyst, for som jeg var inne på i mitt første svar, vil endringer og justeringer i regelverket også ha konsekvenser for hvem som eksempelvis blir pålagt kostnader, og hvordan kostnader skal fordeles. Hvis noen av dem som i dag blir pålagt kostnader, ikke skal dekke dem, hvem andre vil i så fall få de kostnadene?

Her er det ulike spørsmål som er viktig å få belyst på en god måte. Vi fokuserer på saken fra departementets side, jobber aktivt med den, men er veldig opptatt av at den skal belyses på en grundig og ordentlig måte før en eventuelt gjør endringer i regelverket.

Spørsmål 13

Sofie Marhaug (R) [12:26:30]: Jeg vil også gratulere den nye statsråden med posisjonen.

«Statsråden luftet i Klassekampen 20. april sine bekymringer for avfolking i distriktene, en bekymring Rødt i aller høyeste grad deler. Men i et noe uklart resonnement i aktuelle sak tar også statsråden til orde for å lempe på strandsonevernet, og viser til det han tilsynelatende mener er for lite press på strandsonearealer mange steder.

Mener statsråden at svaret på tilflytningsproblematikken i distriktene er å privatisere strandsona mer?»

Statsråd Sigbjørn Gjelsvik [12:27:19]: Først vil jeg takke også representanten Marhaug for gratulasjonen, og jeg ser fram til et godt samarbeid her i Stortinget om ulike saker.

Noe av det som er unikt ved Norge, er den lange kystlinjen vår og mulighetene den gir. Strandsonen er viktig både for bosetting og for næringsliv. Fiskeri, oppdrett og reiseliv er eksempler på næringer som er avhengig av areal i tilknytning til sjøen.

Disse næringene står allerede for en stor del av verdiskapingen og sysselsettingen i norsk økonomi. Å utløse potensialet for videre jobb- og verdiskaping er viktig både for å sikre en bærekraftig utvikling, framtidig velferd og sterke lokalsamfunn.

Derfor ønsker regjeringen å gi større fleksibilitet og mer handlefrihet til kommuner i spredtbygde strøk med lite utbyggingspress, samtidig som vi viderefører en streng politikk i pressområder. Jeg mener det er mulig å gjøre dette uten at det skal gå på bekostning av allemannsretten og muligheten til fri ferdsel i strandsonen. Nøkkelen er god arealplanlegging i kommunene.

Mer handlefrihet til distriktskommuner med lite utbyggingspress kan faktisk gjøre havet og kysten i disse områdene mer tilgjengelig enn i dag. Mange steder er en ubebygde strandlinje utilgjengelig for fri ferdsel fordi den er gjengrodd.

Jeg vil også understreke at all utbygging i strandsonen skal vurderes opp mot hensynet til naturmiljø, friluftsliv og andre allmenne interesser – også i områder med mindre utbyggingspress. Det følger av gjeldende retningslinjer for forvaltning av strandsonen at bygging ikke bør tillates i områder som har spesiell verdi for friluftsliv og allmenn ferdsel. Dette ligger fast.

Sofie Marhaug (R) [12:29:13]: Senterpartiet viste før valget god forståelse for hvorfor det blir vanskeligere å bo i distriktene. Etter mange år med sentralisering av sykehus og fødetilbud, sentralisering av tingretter, nedlegging av lensmannskontor og postkontor – og mer til – økte de geografiske forskjellene i landet vårt. De nye uttalelsene fra ministeren peker imidlertid – og dessverre – på helt andre problemstillinger, som ligger tettere på den forrige regjeringen og Høyres retorikk og politikk. I går leverte Høyre et forslag som muligens svarer på ministerens bønn i intervjuet i Klassekampen, uten å være god distriktpolitikk av den grunn. De foreslår å fjerne kommunenes ulovlighetsplikt, et slags amnesti for hytteflyktninger og flytebryggeentusiaster. Jeg lurer på om statsråden er enig med Høyre i å lempe på strandsonevernet på denne måten. Er det dette som ligger i hans utspill i media den siste måneden?

Statsråd Sigbjørn Gjelsvik [12:30:18]: Når det gjelder konkrete forslag som er lagt fram i Stortinget, skal jeg ikke kommentere dem her og nå. De vil komme til ordinær behandling etter hvert. Jeg vil bare understreke at regjeringen og jeg ikke konkret har tatt initiativ til lovendringer. Det vi er opptatt av, er at en skal sørge for en differensiert forvaltning – i dette tilfellet en differensiert forvaltning av strandsonen, med økt rom og større muligheter for både næringsutvikling og bosetting i spredtbygde strøk langs kysten, i det som en kaller «sone 3», som er noen av de områdene av landet hvor det ikke bor flest folk, men der en har store arealer. Det er å legge til rette for at Norge er mangfoldig, at Norge er mer enn de mest pressede områdene i Indre Oslofjord og rundt de største byene. Derfor trenger vi en tilpasset politikk og å gi kommunene ansvar.

Sofie Marhaug (R) [12:31:17]: Jeg er glad for at statsråden ikke tar til orde for lovendringer for å gjøre strandsonevernet dårligere. Det er betryggende å høre. Samtidig vil jeg minne om at det finnes dispensasjonsmuligheter også i dag.

I den samme saken i Klassekampen sier statsråden at det er summen – ikke bare av strandsonevern, men også kulturminnevern, myrvern og reguleringer knyttet til flom og rasfare – som gjør det vanskeligere med utvikling i distriktene. Igjen: Jeg synes dette var litt underlige uttalelser fra en Senterparti-politiker, for jeg kjenner Senterpartiet som et parti som er veldig opptatt av kulturminnevern.

Hvilket av disse vernene er det egentlig statsråden anser som uviktige nok til å lempe på? Mener statsråden at svaret på tilflyttingsproblematikken i distriktene f.eks. er å ikke ivareta kulturminnevern like strengt?

Statsråd Sigbjørn Gjelsvik [12:32:19]: De nasjonale målene og det nasjonale lovverket skal ligge fast. De av oss som er oppvokst i distriktene, og som er veldig glad i både naturkvalitetene som er der, miljøet som er der, kulturminner og andre kvaliteter som er der, er veldig opptatt av å ta vare på det for framtiden og forvalte det på en god måte. Men det som er viktig, er at en legger til rette for en differensiert forvaltning, som igjen legger til rette for at en kan se at Norge er mangfoldig, og at det er ulike måter å løse oppdraget på. Men kommunene må definitivt ha et ansvar for å lage gode planer, både for å ivareta naturkvaliteter, miljøkvaliteter og kulturminner og for å legge til rette for at en skal kunne ha vekst og utvikling, boligutvikling og næringsutvikling i kystområder i Norge. Det er det vi legger til rette for.

Presidenten: Sak nr. 2 er dermed omme.

Sak nr. 3 [12:33:28]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe Referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger
noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.34.

